

Terebess Collection

一茶の俳句集

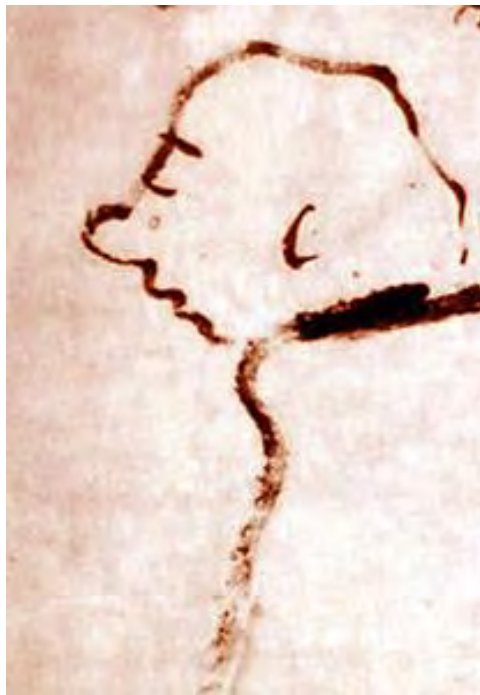
Issa's Haiku in Hungarian Translation

Organized by Rōmaji, in alphabetical order; translated into Hungarian by Gábor Terebess.

小林一茶 (Kobayashi Issa, 1763-1828)

Vissza Isszához

Kobajasi Issza 605 haikuverse Terebess Gábor fordításaival

Issza önarikaturája

A verseket a japán olvasat kezdő szavai szerint szedtük ábécérendbe.

Egy csésze tea Isszával, Orpheusz Kiadó, Budapest, 2000, c. kötet javított és bővített változata.

(é. n.) = év nélkül, a vers keletkezésének éve nem ismert

A

あばら家や其身其まま明の春

abaraya ya sono mi sono mama ake no haru (1819)

kitavaszodott

roskadozó házamban

minden a régi

赤足袋を手におっぱめる子ども哉

aka tabi wo te ni oppameru kodomo kana (1822)

csöpp kezére

vörös lábzoknit cibál

anyátlan kisfiam

あか棚に蝶も聞くかよ一大事

aka tana ni chō mo kiku ka yo ichi daiji (1808)

vörös polcra szállt

üdvöt hozó Buddhánkban

bízik a lepke?

暁に人気も見へぬはらす哉

akatsuki ni hitoke mo mienu harasu kana (1803)

hasad a hajnal

életnek semmi nesze

lótusz virágzik

垢爪やなずなの前もはづかしき

akazume ya nazuna no mae mo hazukashiki (1813)

újévi leves

piszkos köröm és szégyen

fogja csészémet

秋風やむしりたがりし赤い花
aki kaze ya mushiritagarishi akai hana (1819)
őszí szélben most
vörös virágot szedne
halott kislányom

秋風やつみ残されし桑の葉に
akikaze ya tsumi-nokosareshi kuwa no ha ni (1818)
szilaj őszi szél
szaggatja az eperfa
leszedetlen lombját

秋の風乞食は我を見くらぶる
aki no kaze kojiki wa ware wo mikuraburu (1804)
őszi szélroham
koldus szeme tapadt rám
latol méricskél

秋の風宿なし鳥吹かれけり
aki no kaze yado nashi karasu fukare keri (1817)
az őszi szél
hazátlan hollót kerget
majd magával ragadja

秋の夜や窓の小穴が笛を吹
aki no yo ya mado no ko ana ga fue wo fuku (1811)
meglep az alkony
az ablak apró rése
fuvolaként sír

秋の夜や旅の男の針仕事
aki no yo ya tabi no otoko no harishigoto (1793)

ősz... esteledik
igyekvő vándor varrja
szakadt gúnyáját

秋立といふばかりでも寒かな
aki tatsu to iu bakari demo samusa kana (1822)
megjött az ősz
már kimondani is
borzongató

欠にも節の付たる茶つみ哉
akubi ni mo fushi no tsukitaru cha tsumi kana (1814)
teazedő nő
ásítás közben is
tartja a ritmust

尼達や二人かかって引大根
ama-dachi ya futatsu kakatte hiki daikon (1819)
apácából kell
vagy kettő, kihúzzanak
egy szál retket

甘からばさぞおれが露人の露
amakaraba sazo oraga tsuyu hito no tsuyu (1820)
gyöngyharmat ha
édes lenne – felosztanánk
mi enyém mi tied

雨ごひのあげくの果の出水哉
amegoi no ageku no hate no demizu kana (1821)
imádkoztunk
eredjen el az eső
most jön az árvíz!

雨雲やまごまごしては峰と成る
ame-gumo ya magomago shite wa mine to naru (1821)
esőfelhők
múlatják így az időt
– tornyosulnak

雨の夜や鉢のぼたんの品定
ame no yo ya hachi no botan no shinasadame (1820)
esős éjszaka
cserepes peóniám
termetesebb lett

あの世は千年目かよ鶴婦夫
ano yo wa sennen me ka yo tsuru meoto (1812)
összejártatok-e
ezer évvel ezelőtt
darupárékkal?

仰のけに落ちて鳴けり秋の蝉
aonoke ni ochite naki keri aki no semi (1820)
hátára esett
de még mindig herseg az
őszi kabóca

新桶は同じ水でもわかわかし
ara oke wa onaji mizu demo wakawakashi (1822)
egy új dézsában
ugyanazt a vizet is
frissebbnek érzed

有明や不二へ不二へと蚤のとぶ
ariake ya fuji [e] fuji [e] to nomi no tobu (1813)

hajnalodik már
ugorj bolha a hegyre
fel a Fudzsira

蟻の道はや付にけり花御堂
ari no michi haya tsuki ni keru hanamidō (1821)
Buddha születés-
napján virágos templomba
hangyák vonulnak

歩行よい程に風吹く日永哉
aruki yoi hodo ni kaze fuku hi naga kana (1822)
gyalog utasnak
hátszél a vándorbotja
hosszú még a nap

朝顔の花に顔出す鼠かな
asagao no hana ni kao dasu nezumi kana (1815)
kikukucskál
hajnóka virágjai
közül egy egér

朝顔のこく咲にけりよ所の家
asagao no koku saki ni keru yoso no ie (1803)
dúsan virágzik
a hajnalka magasra
fut más házára

朝顔の花で葺たる庵哉
asagao no hana de fukitaru iori kana (1812)
szűk kis kalyiba
hajnalkavirág műve
tetején a zsúp

朝顔やしたたかぬれし通り雨

asagao ya shitataka nureshi tōri ame (1803)

hajnalka fut fel

csuromvizesre ázik

futó záporban

朝晴にはちばち炭のきげん哉

asa hare ni pachi-pachi sumi no kigen kana (1813)

derűs a reggel

pattogó hangulatban

izzik a parázs

朝市の大肌ぬぎや春の雨

asa ichi no ōhadanugi ya haru no ame (1819)

tavaszi zápor

virrad, vásárba megyek

mellem kitárom

あさぢふの素人花火に勝れけり

asajiu no shirōto hanabi ni sugure keri (1821)

tűzijátékra

kontár munkánál szebbre

képes a nádas

朝露に浄土参りのけいこ哉

asa tsuyu ni jōdo mairi no keiko kana (1813)

hajnali harmat

légy nekünk kalauzunk

a Tiszta Földre

朝やけがよろこばしいかかたつぶり

asayake ga yorokobashii ka katatsuburi (1805)

pirkad a hajnal
neked is úgy kell ez a
boldogság, csiga?

朝寒や菊も少々素湯土瓶
asa-zamu ya kiku mo shōshō sayu dobin (1820)
hideg a reggel
a krizantémnak is jut
meleg teavíz

足で追ふ鼠が笑ふ夜寒哉
ashi de ou nezumi ga warau yozamu kana (1822)
cincogva kacag
az elszalasztott egér
rideg éjszaka

足元へいつ来りしよかたつぶり
ashi moto e itsu kitarishi yo katatsuburi (1801)
lábam alá
ilyen gyorsan mikor
máasztál csiga?

翌ありと思ふ鳥の目ざし哉
asu ari to omou karasu no mezashi kana (1807)
mereng a varjú
minden napnak megvan a
holnapja másnap

天窓干すお婆々や蝶も一むしろ
atama hosu o-baba ya chō mo hito mushiro (1814)
haját nagyanyó
közös gyékényen szárítja
egy pillangóval

後になり先になる蝶や一里程
ato ni nari saki ni naru chō ya ichi ri hodo (1820)
mértőddel előbb
lehagytam egy pillangót
most előttem van

あついとてつらで手習した子かな
atsui tote tsura de tenari shita ko kana (1819)
tusfoltos a kéz
verejtékes a homlok
gyermek-szépírás

暑き日や棚の蚕の食休
atsuki hi ya tana no kaiko no shokuyasumi (1824)
hőségtől tikkadt
selyemhernyóknál tart még
az evés-szünet

B

ばか喧嘩はやして行やほととぎす
baka-genka hayashite yuku ya hototogisu (1821)
ostoba vita
a kakukk hanyatt-homlok
elmenekül

ばか猫や逃たいが栗見にもどる
baka neko ya nigeta iga kuri mi ni modoru (1821)
botor a macska
gesztenye szakadt nyakába
fölnéz a fára

ばか猫や縛れながら恋を鳴く
baka neko ya shibarare nagara koi wo naku (1818)
bolond egy macska
kikötve is párja
után nyivákol

べったりと蝶の咲たる枯木哉
bettari to chō no sakitaru kareki kana (1814)
a kiszáradt fa
pillangókat virágzik
virágok helyett

貧乏人花見ぬ春はなかりけり
bimbōnin hana minu haru wa nakari keri (1807)
zsendül a tavasz
szegény embert sem várja
virágtalanul

貧乏蔓にとり巻かれてもぼたん哉
bimbō-zuru ni torimakarete mo botan kana (1824)
ó bazsarózsa
koldus indák hálózna
be körös-körül

ぼうふりの念仏おどりや墓の水
bōfuri no nebutsu odori ya haka no mizu (1821)
szúnyoglárva
lejtének emléktáncot
síri tócsában

ぼたん迄果報のうすき我家哉
botan made kahō no usuki waga ya kana (1819)

bazsarózsát is
elhagyja szerencséje
házamnak táján

C

茶土瓶やああああ一杯秋の露
cha dobin ya aa aa ippai aki no tsuyu (1820)
teáskannám
üde őszi harmattal
ah! telis-tele

茶の花に隠んぼする雀哉
cha no hana ni kakurenbo suru suzume kana (1813)
sok házi veréb
teavirágok között
játszik bújósdit

塵塚にあんな小蝶が生れけり
chirizuka ni anna ko chō ga umare keri (1819)
szemétdombon
a kisdéd pillangó
megszületett

散ぼたん昨日の雨をこぼす哉
chiru botan kinō no ame [wo] kobosu kana (1792)
a bazsarózsa
elhull, tegnapvolt eső
cseppjeit hinti szét

ちる花にあごを並べる蛙哉
chiru hana ni ago wo naraberu kawazu kana (1813)

álláig hullott
virágszirmokban ül egy
levelibéka

ちる花に仏とも法ともしらぬ哉
chiru hana ni butsu tomo nori tomo shiranu kana (1812)
szóródó szirmok
nem ismerik a Buddhát
sem a buddhizmust

ちる花を口明て待かはづ哉
chiru hana wo kuchi akete matsu kawazu kana (1808)
hulló cseresznye-
virágra tátja száját egy
levelibéka

ちる花をざばざば浴る雀哉
chiru hana wo zabu-zabu abiru suzume kana (1808)
szárnyát a veréb
csapkodva-verdesve
sziromfürdőzik

ちる花や呑みたい水も遠がすみ
chiru hana ya nomitaki mizu wa tōgasumi (1812)
sziromzárporban
szomjazunk távoli köd
után kapkodunk

蝶ひらひら仏のひざをもどる也
chō hira-hira hotoke no hiza wo modoru nari (1806)
Buddha ölébe
egy csapongó pillangó
vissza-visszatér

蝶ひらひら庵の隅々見とどける

chō hira-hira io no sumi-zumi mitodokeru (1819)

repkedő lepke

kunyhóm minden zegzugát

végigvizsgálja

蝶とぶや此世に望みないやうに

chō tobu ya kono yo ni nozomi nai yō ni (1809)

pillangó libeg

mintha semmit sem várna

eme világtól

D

大仏の鼻から出たる乙鳥哉

daibutsu no hana kara detaru tsubame kana (1822)

a Nagybuddha

orrlyukából hirtelen

fecske repült ki

大仏は赤いかすみの衣かな

daibutsu wa akai kasumi no koromo kana (1823)

a nagy bronz-Buddha

vörhenyes ködcsuhába

öltözködött

大仏や鼻の穴から霧が出る

daibutsu ya hana no ana kara kiri ga deru (1816)

a nagy bronz-Buddha

orralika párát fú

puha permetet

大帳を枕としたる暑かな

daichō wo makura to shitaru atsusa kana (1819)

hűs kontókönyv kell

fejem alá párnának

tikkaszt a hűv nap

大根引大根で道を教へけり

daiko hiki daikon de michi wo oshie keru (1814)

utat a paraszt

egy épp kihűzött hosszú

retekkel mutat

大名にかはゆがらるる角力哉

daimyō ni kawayugaruru sumō kana (1824)

szumóbirkózó

nagyurunk is kéretlen

szórja rá kegyét

大名を馬からおろす桜哉

daimyō wo uma kara orosu sakura kana (1824)

a nagyurat is

leszállítja lováról

cseresznye virága

大名と肩並べけりきくの花

daimyō to kata narabe keru kiku no hana (1823)

fej fej mellett

hatalmas urasággal

egy krizantémvirág

大名は濡れて通るを炬燵哉

daimyō wa nurete tōru wo kotatsu kana (1817)

átázott nagyúr
faszénszerpenyőm mellett
száritkozik

誰か又我死がらで更衣
dare ka mata waga shinigara de koromogae (1817)
ha majd meghalok
új nyári köntösömet
ki hordja tovább?

でで虫や赤い花には目もかけず
dedemushi ya akai hana ni wa me mo kakezu (1814)
a kiscsigának
egy pirosló pipacshoz
nincsen szeme

毒草の花の陰より清水哉
dokusō no hana no kage yori shimizu kana (1815)
mérgező virág
de árnyékán mégis
tisztá víz fakad

毒草のそぶりも見へぬわか葉哉
dokusō no soburi mo mienu waka-gusa kana (1814)
sarjadó füvek
nem látni még melyik
képes gyilkolni

泥足を蝶に任せて寝たりけり
doro ashi wo chō ni makasete netari keri (1814)
alvó pillangó
biztonságosnak vélte
sáros lábamat

E

江戸声や花見の果のけん嘩かひ

edo-goe ya hanami no hate no kenka kai (1824)

virágnézésnek

is perpatvar a vége

Edo városában

江戸芥の山をえりはりわかな哉

edo gomi no yama wo eriwari wakana kana (1814)

gyógyfüvet szedek

megmászom értük Edo

szemétdombjait

江戸入の一ばん声やほととぎす

edo iri no ichiban koe ya hototogisu (1812)

Edóba érvén

hát mit hallok először?

a kakukk hangját

江戸庭へ片足入れば時鳥

edo niwa e kata ashi ireba hototogisu (é. n.)

edói kertbe

tapodtat se léphettem

már szólt a kakukk

江戸の蚊の気が強いぞよ強いぞよ

edo no ka no ki ga tsuyoi zo yo tsuyoi zo yo (1824)

edói szúnyogok

mily rettenthetetlenek

bátrak merészek!

江戸桜花も銭だけ光る哉

edo sakura hana mo zeni dake hikaru kana (1820)

Edo városunk

cseresznyéi csak pénzért

virágzanak ki

江戸衆や庵の犬にも御年玉

edo shū ya io no inu ni mo o-toshidama (1821)

újév Edóban

kunyhók kutyáinak is

jár az ajándék

江戸風の朝からかぶりかぶり哉

edo tako no asa kara kaburi-kaburi kana (1824)

fejüket csóválják

Edóban reggel óta

a papírsárkányok

縁の蠅手をする所を打れけり

en no hae te wo suru toko wo utare keri (1819)

tornácomon ül

kezét tördeli egy légy

csatt! nincs kegyelem

狗が供して参る桜かな

enokoro ga tomo shite mairu sakura kana (1810)

kutya kísér el

szirmahulló cseresznyéhez

zarándokolunk

狗の鼻で尋る菫哉

enokoro no hana de tazunuru sumire kana (1818)

orrát a kutya

ibolyák közé dugta
szimatot kapott

F

ふいと立おれをかがしの替哉
fui to tatsu ore wo kagashi no kawari kana (1818)
ácsorgok-tántorgok
helyettesíthetném a
madárijesztőt

福の神やどらせ給ふぼたん哉
fuku no kami yadorase tamau botan kana (1819)
szerencseisten
szerencséd hogy itt lakik
a bazsarózsa

風鈴やちんぷんかんのとしの暮れ
fūrin ya chinpunkan no toshi no kure (1823)
a szélcsengő
meddő karattyolása
végzi az évet

古蛇やはや西方の穴に入
furu hebi ya haya saihō no ana ni iru (1821)
öreg vipera
mint a Nyugati Mennybe
lyukába csusszan

古犬が先に立也はか参り
furu inu ga saki ni tatsu nari hakamairi (1823)
az öreg kutya
megmutatta az utat
temetőbe tartok

故郷の見へなくなりて鳴雲雀
furusato no mienaku narite naku hibari (1804)
öreg falumból
megszakadt szemhatáron
pacsirta szólít

古郷は蠅すら人をさしにけり
furusato wa hae sura hito wo sashi ni keri (1819)
szülőfalumban
könyörtelenül csípnek
még a legyek is

古郷や仏の顔のかたつむり
furusato ya hotoke no kao no katatsumuri (1813)
szülőfalum ó
Buddha arcáig mászott
fel egy csiga

古郷やよるも障るも茨の花
furusato ya yoru mo sawa[ru] mo bara no hana (1810)
falum fájóbb jaj
minél közelebb érek
vadrózsatövis

降雪の中も春風吹にけり
furu yuki no naka mo haru kaze fuki ni keri (1818)
hópelyhek közt
koratavaszi szellő
fúj észrevétlen

降る雪を払ふ気もなきかがし哉
furu yuki wo harau ki mo naki kagashi kana (1827)

madárijesztő
látom neki sincs kedve
havat seperni

G

元日をするや揃ふて小田の雁
ganjitsu wo suru ya sorou[te] oda no kari (1817)

rizsföldi ludak
ünneplik az újévet
tömegestül

元日やどちらむいても花の娑婆
ganjitsu ya dochira muite mo hana no shaba (1821)

eljött az újév
romlásnak világa hol
nem virágzol ki?

元日や我のみならぬ巢なし鳥
ganjitsu ya ware nominaranu su nashi tori (1809)

újév ünnepén
fészektelen madár
akadt egy társam

元日や上々吉の浅黄空
ganjitsu ya jōjōkichi no asagi-zora (é. n.)

újév napja van
csak a derültkék eget
nem tépi balsors

下戸衆はさもいんき也花の陰
geko shū wa samo kinki nari hana no kage (1822)

szirmok árnyékán
savanyú arccal ül
a bornemissza

H

蠅一つ打てはなむあみだ仏哉

hae hitotsu utte wa namu amida butsu kana (1814)

csapkodom agyon
a legyeket, dicsőség
Amida Buddhának!

蠅一つ打ては山を見たりけり

hae hitotsu utte wa yama wo mitari keri (1803)

bátran lecsapok
egy legyet s felsandítok
a hegy ormára

蠅打が巧者也けり冬籠

hae uchi ga kōsha nari keri fuyugomori (1817)

a légycsapkodás
mestere elvonult
téli magányba

蠅打やあみだ如来の御天窓

hae utsu ya amida nyorai no on-atama (1815)

nagyot csapok
Amida Buddha szent fejére
ott egy légy

葉がくれの瓜と寝ころぶ子猫哉

ha-gakure no uri to ne-korobu ko neko kana (1813)

levél árnyékán

macska gömbölyödött
a dinnye köré

掃溜も又一入の紅葉かな
hakidame mo mata hitoshio no momiji kana (1822)
szemétdombhoz
különös hozzávaló
vörös falevél

掃溜も鶴だらけ也和歌の浦
hakidame mo tsuru darake nari waka no ura (1820)
szállnak a darvak
szemétdombról szemétdombra
szép Vaka-part!

半分も又名月ぞ名月ぞ
hambun mo mata meigetsu zo meigetsu zo (1814)
hacsak fele is
mégiscsak szüreti hold
szüreti holdfény!

齒ももたぬ口に加へてつぎ穂哉
ha mo motanu kuchi ni kuwaete tsugihō kana (1820)
vén kertész fogja
fogatlan szájában
oltóvesszejét

花見るも役目也けり老にけり
hana miru mo yakume nari keri oi ni keri (1814)
öreg embernek
még a virágnézés is
megpróbáltatás

花の陰赤の他人はなかりけり

hana no kage aka no tanin wa nakari keri (1819)

virágzó fák

árnyékában nincsenek

vadidegenek

鼻先に飯粒つけて猫の恋

hana saki ni meshi tsubu tsukete neko no koi (1815)

rizsszem az orrán

le sem nyalja a macska

már bagzani megy!

花さくや目を縫れたる鳥の鳴

hana saku ya me wo nuwaretaru tori no naku (1808)

(A vágásra kiszemelt csirkék szemét bevarrták, hogy mozgás híján gyorsabban hízzanak.)

cseresznye virít

bevarrt szemű csirkék

erről kárálnak

花を折る拍子にとれししゃくり哉

hana wo oru hyōshi ni toreshi shakuri kana (1818)

virágos gallyat

törtem és a csuklásom

elállt hirtelen

花盛蓮の虻蚊に喰れけり

hana-zakari hasu no abuka ni kuware keri (1810)

fellakmároznak

bögölyök és szúnyogok

lótusz-virágszál

板行にして売れけり負角力

hankō ni shite urare keri make-zumō (1821)

díszelg a képe
vásári fametszeten
vesztes birkózó

はらはらと島のこやしや桜花
hara-hara to hata no koyashi ya sakura kana (1818)
leszállingóznak
a cseresznye szirmai
trágya a kertnek

腹上で字を書習ふ夜寒哉
hara ue de ji wo kakinarau yozamu kana (1814)
hasamon fekve
gyakorlom a szépírást
hideg éjszaka

春風に箸を搦んで寝る子哉
haru kaze ni hashi wo tsukande neru ko kana (1807)
tavaszi szellő
alvó gyerek, markában
evőpálcát tart

春風に尻を吹るる屋根屋哉
haru kaze ni shiri wo fukaruru yaneya kana (1813)
tavaszi szellő
húti fönt a fenekét
míg zsúpfedélt köt

春風の女見に出る女かな
haru kaze no onna mi ni deru onna kana (1822)
tavaszi szellő
eljárnak a nők nőket
nézegetni

春風や今つくねたる山の月

haru kaze ya ima tsukunetaru yama no tsuki (1815)

tavaszi szellő

holdat dagaszt degeszre

a hegy tetején

春風や侍二人犬の供

haru kaze ya samurai futari inu no tomo (1820)

tavaszi szellő

kutya jön két szamuráj

fegyvernökével

春待や雀も竹を宿として

haru matsu ya suzume mo take wo yado to shite (1805)

zöld bambusz közé

költöztek a verebek

várják a tavaszt

春の蝶牛は若やぐ欲もなし

haru no chō ushi wa wakayagu yoku mo nashi (1808)

tavaszi lepkék

fiatalságuk nem kell

a vén tehénnek

春の日を背筋にあてることし哉

haru no hi [wo] sesuji ni ateru kotoshi kana (1805)

tavaszi nappal

süttetem a gerincem

ne fázzak idén

春の月さはらば雫たりぬべし

haru no tsuki sawaraba shizuku tarinubeshi (1805)

tavaszi hold
vizet facsarnék belőle
ha megfoghatnám

春の雪せまき袂にすがりけり
haru no yuki semaki tamoto ni sugari keri (1807)
tavaszi hópihék
szűkös ruhaujjamba
csimpaszkodnak

春雨や妹が袂に銭の音
harusame ya imo ga tamoto ni zeni no oto (1820)
tavaszi eső
nejem ujjzsebében
érmék csilingelnek

春雨や喰れ残りの鴨が鳴
harusame ya kuware-nokori no kamo ga naku (1813)
tavaszi zápor
melyből nem lett kacsasült
oly vígan hápog

春雨や猫におどりをおしえる子
harusame ya neko ni odori [wo] oshieru ko (1820)
tavaszi eső
egy kislány táncórát ad
rest macskájának

春雨や鼠のなめる角田川
harusame ya nezumi no nameru sumida-gawa (1813)
tavaszi zápor
egér lefetyeli ki
a Szumida-folyót

春立や愚の上に又愚にかへる

haru tatsu ya gu no ue ni mata gu ni kaeru (1823)

kitavaszodott

hibáink virulnak sőt

hajtanak újak

橋わたる盲の跡の蛙哉

hashi wataru mekura no ato no kawazu kana (1812)

vak ember után

ugrál át a hídon egy

levelibéka

蓮の花虱を捨るばかり也

hasu no hana shirami wo suteru bakari nari (1791)

lótuszok virága

elhajigált tetveknek

nem egy rossz hajlék

蓮の花燕はとしのよらぬ也

hasu [no] hana tsubame wa toshi no yoranu nari (1806)

lótuszok között

nem öregednek meg a

cikázó fecskék

畠打の真似して歩く鳥哉

hata uchi no mane shite aruku karasu kana (1814)

szántó parasztból

csúfot űz egy varjú

éppúgy lépeget

はつ蝻都の空はきたないぞ

hatsu-botaru miyako no sora wa kitanai zo (1814)

első mécsbogár!
ám a fővárosi égen
szennyes füst borong

はつ蝶の夫婦連して来たりけり
hatsu chō no meoto-zurete shite kitari keri (1816)
páronként
érkeznek a tavasz
első pillangói

初蟬といへば小便したりけり
hatsu semi to ieba shōben shitari keri (1812)
megszólalt
az első kabóca! – mondja
miközben pisál

初時雨俳諧流布の世也けり
hatsu shigure haikai rufu no yo nari keri (1810)
első tél-eső!
a világ haikuversekbe
fullasztja magát

はつ雪に一の宝尿瓶かな
hatsu yuki ni hitotsu no takara shibin kana (1822)
kincset ér az év
első hóviharában
egy éjjeliedény

初雪や一ニ三四五六人
hatsu yuki ya ichi ni san yon go roku hito (1821)
tél első hava
egy kettő három négy öt
vagy tán hat ember

はつ雪や雪駄ならして善光寺

hatsu yuki ya setta narashite zenkōji (1821)

leesett a hó

csoszognak a bőrsaruk

Dzenkó templomban

初夢に古郷を見て涙哉

hatsu yume ni furusato wo mite namida kana (1794)

újévi álmom

szülőfalumban jártam

jól megríkatott

はづかしやとられぬ栗の目にかかる

hazukashi ya torarenu kuri no me ni kakaru (1820)

egy leszedetlen

gesztenye szégyenszemre

fennmaradt a fán

蛇に成るけいこにくねる柳かな

hebi ni naru keiko ni kuneru yanagi kana (1815)

éledő kígyók

csavart fűzfa ágai

tekeregnek úgy

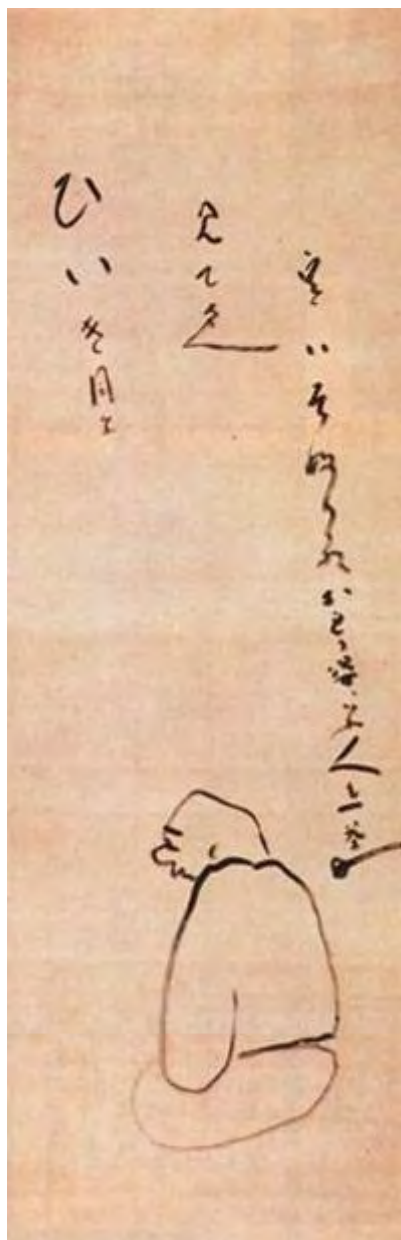
蛇の穴阿房鼠が入にけり

hebi no ana ahō nezumi ga iri ni keri (1820)

kígyófészekbe

beszaladt sebtiben egy

esztelen egér

Issza önkarikatúrája alábbi haikujával

ひいき目にみてさへ寒いそぶりかな
hiikime ni mite sae samui soburi kana (é. n.)

legelőnyösebb
oldalamba fordulok
bénának látszom

引明や鶏なき里の雉の声
hikiake ya tori naki sato no kiji no koe (1823)

hasad a hajnal
kakasa-nincs faluban
fácán kakatol

雛達に咄しかける子ども哉
hina-dachi ni hanashi shikakeru kodomo kana (1822)
a kislány
játékbabáit jól
kioktatja

日永とて犬と鳥の喧嘩哉
hi naga tote inu to karasu no kenka kana (1821)
véget nem érő
vitába keveredett
kutya és varjú

日に日に麦ぬか浴るぼたん哉
hi [ni] hi ni mugi nuka abiru botan kana (1825)
nap mint nap mint nap
pelyvában mosakszik meg
a bazsarózsa

日の暮に風の揃ふや町の空
hi no kure ni tako no sorou ya machi no sora (1822)
naplemente
felgyűlnek a sárkányok
a város egére

昼顔やしほるる草を乗越々々
hirugao ya shioruru kusa wo noko-noko (1792)
virágzó szulák
elsárgult fűszálakba
kapaszkodik

Issza önkarikatúrája alábbi haikujával

昼の蚊やだまりこくつてうしろから
hiru no ka ya damari koku tsute ushiro kara (é. n.)
déli szúnyogcsend
némán eltakarodtak
a szemem elől

昼の蚊を後ろにかくす仏かな
hiru no ka wo ushiro ni kakusu hotoke kana (é. n.)
déli szúnyogcsend
a kő-Buddha mögé
rejtőzködhettek

人有れば蠅あり仏ありにけり
hito areba hae ari hotoke ari ni keri (1823)
ahol ember van
ott légy is van szemtelen
meg szent Buddha is

人顔は月より先へ欠にけり

hito-gao wa tsuki yori saki e kake ni keri (1819)

az ember arca

hamarabb halványul el

mint elfogy a hold

人声の江戸にも馴れて菊の花

hito-goe no edo ni mo narete kiku no hana (1818)

lassan megszokták

Edo város lármáját

a krizantémok

人一人蠅も一つや大座敷

hito hitori hae mo hitotsu ya ōzashiki (1819)

a nagyszobában

egy ember meg egy légy

csak ketten vannak

人真似や犬の見て居る風

hito mane ya inu no mite iru ikanobori (1815)

a papírsárkányt

lesi ő is – gazdáját

utánzó kutya

一丸メいくらが物ぞ蓮の露

hito marume ikura ga mono zo hasu no tsuyu (1821)

a lótvuszvirág

kerek harmatcseppjébe

mennyi víz fér?

一村やうにかせがせて夕枕

hito mura ya u ni kasegasete yūmakura (1817)

alszik a város
de a kormoránokat
dolgoztatják

人の世に田に作る蓮の花
hito no yo ni ta ni tsukuraruru hasu no hana (1816)
ember világa
lótuszvirágok földjét
rizsnek túrják fel

人の世は月もなやませたまいきり
hito no yo wa tsuki mo nayamase tamai keri (1819)
ember világa –
a hold is csak messziről
szenvedheti

一雫天窓なでけり引がえる
hito shizuku atama nade keri hikigaeru (1819)
hullt egy csepp eső
szétmorzsolja kobakján
a varas béka

一つきへ二つきへつつ灯笼哉
hitotsu kie futatsu kie tsutsu tōro [kana] (1827)
ellobbant egy láng
most kialszik még kettő
gyászlampionok

人里へ出れば清水でなかりけり
hito-zato e dereba shimizu de nakari keri (1822)
emberek falván
patak vize folyik át
beszennyeződik

人里に植れば曲る野菊哉

hito-zato ni uereba magaru nogiku kana (1820)

faluközelben

csavaros krizantémok

körben a mezőn

冷水や桶にし汲ば只の水

hiya mizu ya oke nishi kumeba tada no mizu (1822)

friss hideg víz

de merítsd meg benne

vedred: csak víz

膝節でほたを折さへ手柄哉

hizabushi de hota wo oru sae tegara kana (1817)

puszta térdemen

száraz ágat tördelek

feltüzel erőm

日盛りや芦雀に川の音もなき

hizakari ya yoshikiri ni kawa no oto mo naki (1792)

delelő napon

nádirigó énekel

hallgató folyó

庖丁で鰻よりつつたすずみ

hōchō de unagi yoritsutsu yūsuzumi (1815)

konyhakés alá

angolnát válogatok

rideg az este

頬べたのお飯をなくや雀の子

hohobeta [no] o-meshi wo naku ya suzume no ko (1815)

orcámra ragadt
rizsszemért csiripel
egy verébfióka

本堂の上に鶏なく雪げ哉
hondō no ue ni tori naku yukige kana (1821)
templom tetején
kakas kukorékolja
elolvadt a hó!

干栗の数珠もいく連初時雨
hoshiguri no juzu mo iku ren hatsu shigure (1816)
körbe és körbe
aszott gesztenye olvasóm
első tél-eső!

螢よぶ口へとび入るほたる哉
[hotaru] yobu kuchi e tobi iru hotaru kana (1812)
szentjánosbogárt
szólít a száj mígnem egy
bele is repül

仏ともならでうかうか老の松
hotoke [to]mo narade uka-uka oi no matsu (1812)
Buddhává azért
még nem lett a tunya
öreg fenyőfa

時鳥火宅の人を笑らん
hototogisu kataku no hito wo warauran (1806)
lángban áll a ház
az emberi szenvedést
kakukk kacagja

時鳥なけや頭痛の抜る程

hototogisu nake ya zutsū no nukeru hodo (1819)

énekelj kakukk

mindjárt kigyógyítasz

a fejfájásból

百両の石にもまけぬつつじ哉

hyaku ryō no ishi ni mo makenu tsutsuji kana (1825)

(Vö. Buszon: azáleához sziklát hozattam... virágzik örömeben)

éppoly csodásak

mint drága kerti sziklák

az azáleák

┆

一文が水を馬にも呑せけり

ichi mon ga mizu wo uma ni mo nomise keri (1822)

egy garas ára

hideg víz – még kancám is

eloltja szomját

一文に一つ鉦うつ寒さ哉

ichi mon ni hitotsu kane utsu samu[sa] kana (1819)

egy rézgarasért

kondíthatok harangot

hideg dermeszt meg!

家なしも江戸の元日したりけり

ie nashi mo edo no ganjitsu shitari keri (1810)

földönfutóként

ért újév napja most is

Edóban vagyok

家なしの身に成て見る花の春
ie nashi no mi ni natte miru hana [no] haru (1809)
hajléktalanul
is élvezem idén a
virágzó tavaszt

池の蓮金色に咲く欲はなし
ike no hasu konjiki ni saku yoku wa nashi (1822)
lótusz a tavon
aranyló nap fényében
nincs mire vágyjon

生残る我にかかるや草の露
ikinokoru ware ni kakaru ya kusa no tsuyu (1801)
túléltem apám
tovatűnő harmatcsöpp
harmatos mezőn

今の世や菊一本も小ばん金
ima no yo ya kiku ippon mo kobangane (1823)
micsoda világ
egyetlen szál krizantém
is aranyat ér

今の世や山の栗にも夜番小屋
ima no yo ya yama no kuri ni mo yoban goya (1822)
olyan világ ez
a hegyi gesztenyékre
éjjel csősz vigyáz

今様の凧上りけり乞食小屋
ima yō no tako agari keri kojiki goya (1811)

lenn kolduskunyhó
fenn fényes papírsárkány
égbe röppenne

妹が顔見ぬふりしたりまけ角力
imo ga kao minufuri shitari make-zumō (1824)
vesztes birkózó
nejének arcát mintha
észre sem venné

居並んで達磨も雛の仲間哉
inarande daruma mo hina no nakama kana (1822)
egy keljfeljancsi-
-Bódhidharma beállt a
babák sorába

稲妻にけらけら笑ひ仏哉
inazuma ni kera-kera warai hotoke kana (1814)
villám fényénél
látszik mekkora kacajra
fakadt a Buddha

稲妻の打力なき草家哉
inazuma no utsu chikara naki kusa ya kana (1814)
hogya mennykő csapjon
zsúpfedeles kunyhóba?
erőtlen ahhoz

稲妻や狗ばかり無欲顔
inazuma ya enokoro bakari muyoku kao (1820)
villám fényénél
csak a kutya pofája
lehet ártatlan

稲妻や畠の中の風呂の人

inazuma ya hatake no naka no furo no hito (1822)

csapkod a villám

forró fürdőt vesz valaki

szabad ég alatt

稲妻やうっかりひょんとした顔へ

inazuma ya ukkari hyon to shita kao e (1814)

üres arcomat

áruló villám fénye

világosítja

犬どもが螢まぶれに寝たりけり

inu domo ga hotaru mabure ni netari keru (1814)

bár mélyen alszik

szentjánosbogaraktól

villózik az eb

犬どもがよけて居る也雪の道

inu domo ga yoke[te] kure keru yuki no michi (1822)

kóbor kutyák

előre engednek

a havas úton

庵門に流れ入けり天の川

io kado ni nagare-iri keru ama no kawa (1814)

kunyhóm ajtaja

előtt hömpölyög tova

az Égi Folyam

庵の煤風が払ってくれにけり

io no susu kaze ga haratte kure ni keru (1820)

a szél szívesen
kitakarítja söpri
koszos kunyhómat

庵の夜や竹には雀芦に雁
io no yo ya take ni suzume ashi ni kari (1812)
kunyhóm estéje
bambuszok közt verebek
nádasban ludak

一本の草も涼風やどりけり
ippon no kusa mo suzukaze yadori keru (1814)
hűvös fuvallat
egyetlen fűszál hátán
már megél

入相は蛙の目にも涙哉
iriai wa kawazu no me ni mo namida kana (1805)
ó naplemente
még egy béka szemébe
is könnyek szöknek

いそいそと老木もわか葉仲間哉
iso-iso to oiki mo wakaba nakama kana (1824)
zsenge zöld levél
ujjong-ujjong a vén fa
újjászületik

一尺の滝も音して夕涼み
issshaku no taki mo oto shite yūsuzumi (1819)
lábnyi magasból
is zuhog a zuhatag
hűsebb az este

祝ひ日や白い僧達白い蝶

iwai-bi ya shiroi sōdachi shiroi chō (1818)

fehér csuhás papok

és patyolat pillangók

felvonulása

J

爺打った栗と末代言れけり

jii utta kuri to matsudai iware keri (1821)

az öregember

fejét gesztenye veri

ocsmány egy világ

じっとして馬に嗅るる蛙哉

jitto shite uma ni kagaruru kawazu kana (1825)

ló szimatolja

a szoborrá kövült

levelibékát

錠明て人通しけりぼたん畠

jō akete hito tōshi keri botan hata (1822)

beólálkodom

nyitva hagyták a reteszt

peóniakert

浄はりの鏡見よ見よ猫の恋

jōhari no kagami mi yo mi yo neko no koi (1817)

nézz a tükörbe

ha találkára indulsz

te bagzó macska!

K

勝菊に餅を備て置にけり

kachi kiku ni mochi wo sonaete oki ni keru (1814)

bajnok krizantém

mihez kezd rizsgombóc

nyereményével?

門違してくださるな福の神

kado chigai shite kudasaru na fuku no kami (1824)

el ne kerüld

kapumat könyörgök

szerencseisten

門々の下駄の泥より春立ぬ

kado-gado no geta no doro yori haru tachinu (1810)

a küszöb előtt

latyakos facipővel

kopog a tavasz

門々を一々巡る小てふ哉

kado-gado wo ichi-ichi meguru ko chō kana (1806)

házal a lepke

kapuról kapura száll

repdesi körét

門口や自然生なる松の春

kado-guchi ya jinen bae-naru matsu no haru (1821)

kikelt magától

tavaszi fenyőmagonc

épp a kapuban

蚊所の八重山吹の咲にけり

ka-dokoro no yae yamabuki no saki ni keri (1808)

szúnyogfelhőből

teltvirágú boglárka

villan ki sárgán

門松やひとりし聞は夜の雨

kadomatsu ya hitorishi kiku wa yoru no ame (1802)

fenyődísz újévről

az éji záport hallgatja

magára maradt

門の木のあはう鳥もはつ音哉

kado no ki no ahō karasu mo hatsu koe zo (1814)

szól évünk első

madárdala a kapun

varjúkárogás

門脇や麦つくだけの木下闇

kado waki ya mugi tsuku dake no ko shita yami (1815)

cséplik az árpát

ilyenkor nem henyélhetsz

a lombok árnyán

帰る迄庵の番せよ閑古鳥

kaeru made io no ban seyo kankodori (1817)

míg vissza nem térek

örködj kunyhóm felett

hegyi kakukk

影ぼしもまめ息災でけさの春

kageboshi mo mame sokusai de kesa no haru (1817)

az árnyékom is
jó egészségnek örvend
tavaszi pirkadat

籠の鳥蝶をうらやむ目つき哉
kago no tori chō wo urayamu metsuki kana (1823)
kalitkájából
a madár irigyen
nézi a pillangót

棧を歩いて渡る小てふ哉
kakehashi wo ayunde wataru ko chō kana (1815)
függőhídon át
apró léptekkel gyalogol
egy pillangó

掛取が土足ふみ込むいろり哉
kakutori ga dosoku fumi-komu irori kana (1811)
a pénzbeszedő
levetetlen cipővel
tűzhelyemig ront

かくれ家や犬の天窓のすすもはく
kakurega ya inu no atama no susu mo haku (1812)
remetekunyhó
még a kutya fejét is
leporolom

金下戸や蝕名月の目利哉
kanageko ya shoku meigetsu no mekiki kana (1820)
nem italos
hát csepüli a szüreti
holdfogyatkozást

かん仏やふくら雀も親連れて
kanbutsu ya fukura suzume mo oya tsurete (1806)
Buddha napjára
a verebek elhozták
fészekaljukat

金の出た菊も同じく枯にけり
kane no deta kiku [mo] onajiku kare ni keru (1815)
egy pénzt nyerő
krizantémnak is csak
hervadás a sorsa

鐘の声朝顔先へそよぐ也
kane no koe asagao saki e soyogu nari (1805)
harangkondulás
a hajnalkák mozdulnak
rá elsőnek

かんこ鳥鳴や墓どこのの弔いに
kankodori naku ya hiki dono no tomurai ni (1815)
kakukk gyászének
szól varangyos béka úr
ravatalánál

かんこ鳥鳴や馬から落るなど
kankodori naku ya uma kara ochiru na to (1812)
kakukk ha kiált
a lóhátról azért
le ne bukfacezz

彼の桃が流れ来よ来よ春がすみ
ka[no] momo ga nagare ki yo ki yo harugasumi (1811)

ússz őszibarack
le a folyón énhozzám
ködös a tavasz

烏さへ年とる森は持にけり
karasu sae toshitoru mori wa mochi ni keri (1820)
még a varjak is
saját ligetükben élnek
öregkorukat

枯菊に傍若無人の雀哉
kare-giku ni bōjaku bujin no suzume kana (1815)
fonnyadt-száradt
krizantémok között
pimasz verebek

かりそめの雪も仏となりけり
karisome no yuki mo hotoke to nari ni keri (1820)
még a tünékeny
hóból is buddhákat
építünk magunknak

雁わやわやおれが噂を致す哉
kari waya-wayā ore ga uwasa wo itasu kana (1812)
terjed a pletyka
libák gágogják szerte
újra itt vagyok

笠でするさらばさらばや薄がすみ
kasa de suru saraba saraba ya usu-gasumi (1817)
bambusz eső-
kalapot lengetve búcsúzunk
szitáló ködben

かすむ日やさぞ天人の御退屈

kasumu hi ya sazo tennin no o-taikutsu (1812)

bús ködülte nap

holtig unják magukat

fönt az égiek

片陰に日向ぼこりや隠居菊

kata kage ni hinata bokori ya inkyo kiku (1821)

eldugott zugban

sütkérezik a napon

remete-krizantém

かたつぶりそろそろ登れ富士の山

katatsuburi soro-soro nobore fuji no yama (é. n.)

hej csigabiga

megmászod a Fudzsi-szant?

el ne hamarkodd

かたつぶり我と来て住め初時雨

katatsuburi ware to kite sume hatsu shigure (1806)

gyere be csiga

jön az első tél-eső

házam a házad

かたつむり何をかせぐぞ秋の暮

katasumuri nani wo kasegu zo aki no kure (1808)

hej csigabiga

élted miből tengeted?

ősz este leng

風雲ややけ野の火より日の暮るる

kazagumo ya yakeno no hi yori hi no kururu (é. n.)

szélfúttá felhő
tarlótüzeket éltet
nyugodhat a nap

風除に立てくれるや角力取
kazeyoke ni tatte kureru ya sumōtori (1824)
jó szélfogó
lenne belőled ugye
szumóbirkózó

けし提て群集の中を通いけり
keshi sagete gunshū no naka wo tōri keri (é. n.)
piros pipacsot
viszek végig zsvajgó
tülekedésen

木々の葉や菊のみじめに咲にけり
kigi no ha ya kiku no mijime ni saki ni keri (1815)
hull a fák lombja
krizantém virágzik
kínkeservesen

雉立て人おどろかすかれの哉
kiji tatte hito odorokasu karenō kana (1824)
csörtet valaki
fácán csap fel riadtan
lehervadt a rét

菊畠や一打ごとに酒五盃
kiku hata ya hito uchi goto ni sake go hai (1824)
krizantém kertben
egy-egy kapavágás után
öt csésze szaké

菊さくや馬糞山も一けしき

kiku saku ya ma-guso yama mo hito keshiki (1813)

lótrágya-dombon

krizantém bontja szirmát

szép kis kilátás

菊さくや山の天窓も白くなる

kiku saku ya yama no atama mo shiroku naru (1817)

krizantémvirág

még a hegy üstöke is

fehérbe fordult

菊月や山里里も供日酒

kiku-zuki ya yama-zato sato mo tomo hi-zake (1793)

krizantém-hónap

minden hegyi falu tart

szaké napokat

君が田も我田も同じ青み哉

kimi ga ta mo waga ta mo onaji aomi kana (1815)

a te rizsfölded?

netán az én rizsföldem?

ugyanúgy zöldell

着ながらにせんだくしたり夏の雨

ki nagara ni sendaku shitari natsu no ame (1821)

ruhám magamon

hagyva is kimoshatom

nyári zivatar

気に入た桜の蔭もなかりけり

ki ni itta sakura no kage mo nakari keri (1814)

mik úgy felkavartak
cseresznyeszirmok többé
árnyt se vetnek rám

木の陰やてふと宿るも他生の縁
ki no kage ya chō to yadoru mo tashō no en (é. n.)
fa árnyán pihen
múlt életből két jóbarát
én s ama lepke

木の猿や蚤をとばせる犬の上
ki no saru ya nomi wo tobaseru inu no ue (1824)
majom a fáról
leszórja bolháit
a kutya hátára

きのふには一ばいましの羽蟻哉
kinou ni wa i-baimashi no ha-ari kana (1822)
kétszer annyian
mint tegnap – kirajzó
szárnyas hangyák

衣替て居って見てもひとりかな
kinu kaete suwatte mite mo hitori kana (1819)
ülsz vadonatúj
nyári köntösben mégis
egyedül vagy

嫌れた雪も一度に消へにけり
kirawareta yuki mo ichi do ni kie ni keri (1822)
mit úgy gyűlöltem
a hó nagy hirtelen
semmivé olvadt

切る木ともしらでや鳥の巣を作る
kuru ki to mo shirade ya tori no su wo tsukuru (1824)
kivágásra szánt
nagy öreg fára rak friss
fészket a madár

子ありてや橋の乞食もよぶ螢
ko arite ya hashi no kojiki mo yobu hotaru (1811)
mécsbogárhívó
gyerekük van a hídi
koldusoknak is

小盥も蓮もひとつ夕べ哉
ko-darai mo harasu mo hitotsu yūbe kana (1806)
a rocskában is
él egy szál lótvuszvirág
beáll az este

子どもらや鳥も交る栗拾ひ
kodomora ya karasu mo majiru kuri hiroi (1825)
a gyerekekhez
csatlakoznak a varjak
gesztenyét szedni

木がらしや二十四文の遊女小家
kogarashi ya ni jū shi mon no yūjo-goya (1819)
hideg szél sűvít
hí huszonnégy garasos
szajha viskója

小言いひいひ底たたく新酒哉
kogoto ii ii soko tatau shinshu kana (1825)

egyre pörölünk
pörölünk míg leszűrjük
új rizsborunkat

小言いふ相手もあらば花菴¹
kogoto iu aite mo araba hana mushiro (1824)
ó zsémbes nejem
ülnénk itt a gyékényen
s virágot néznénk

小言いふ相手もあらばけふの月
kogoto iu aite mo araba kyō no tsuki (1823)
gyönyörű a hold
bárcsak itt lehetne most
házsártos nejem

恋猫やきき耳立て又眠る
koi neko ya kikimimi tatete mata nemuru (1824)
szerelmes macska
meredt füllel felneszel
majd szunnyad tovább

乞食小屋富のおちけり春の雨
kijiki goya tomi no ochi keru haru no ame (1824)
koldus kunyhóra
részakadt a gazdagság
tavaszi eső

乞食子や歩ながらの風
kijiki ko ya aruki nagara ikanobori (1820)
kolduló útján
sárkányt reptet a gyerek
mind magasabbra

乞食の角力にさへも鬮眞かな
kojiki no sumō ni sae mo hiiki kana (1821)
még a koldusnak
is van kedvenc szumó-
birkózója

小島にも畠打也鳴雲雀
kojima ni mo hatake utsunari naku hibari (1818)
parányi sziget
ott is pacsirtadalra
túrják a földet

此方が善光寺とや蝶のとぶ
kono kata ga zenkōji to ya chō no tobu (1815)
kövess a Dzenkó
kolostorba – a lepke
előrerepül

此やうな末世を桜だらけ哉
kono yōna masse wo sakura darake kana (1814)
kárhozott világ
cseresznyeszirmokkal
tapasztották ki

米と錢篩分けけり初時雨
kome to zeni furui-wake keru hatsu shigure (1814)
rizst válogatunk
meg régi rézgarasokat
első tél-eső!

是がまあつひの栖か雪五尺
kore ga maa tsui no sumika ka yuki go shaku (1812)

végső nyughelyem
most öt láb mélyen vár rám
hóba hantolva

是程のぼたん と 仕かたする子哉
kore hodo no botan to shikata suru ko kana (1818)
bazarózsánk
ilyen nagy – és a kislány
kitárja karját

こおろぎに唄うたわせて小夜砵
kōrogi ni uta uta[wa]sete sayo-ginuta (1816)
kíséret is szól
éjjeli tücsökzajhoz
vásznat kallóznak

こおろぎの寒宿とする衾哉
kōrogi no kanshuku to suru fusuma kana (1810)
a tücsök téli
lakosztálya lett
szerény paplanom

こおろぎの寝所にしたる馬ふん哉
kōrogi no nedoko ni shitaru bafun kana (1815)
tesz-vesz a tücsök
lótrágyába építi
hálószobáját

こおろぎのうけ泊て鳴竈かな
kōrogi no uketomete naku kamado kana (1820)
sötét mélységből
énekel a tücsök
kemencébe bújt

衣がえ替ても旅のしらみ哉

koromogae kaete mo tabi no shirami kana (1795)

ruhát cseréltem

nyárra de utam tetvei

velem maradtak

首上て亀も待たる初日哉

kubi agete kame mo machitaru hatsu hi kana (1803)

teknősbéka is

érte nyújtogatja nyakát

év első napja

蛇も一皮むけて涼しいか

kuchinawa mo hito kawa mukete suzushii ka (1821)

bőrödet kígyó

hogyan így levetetted

már nincs meleged?

蜘蛛の子はみなちりじりの身すぎ哉

kumo no ko wa mina chirijiri no misugi kana (1822)

a pók-porontyok

szétszéledtek: el kell

tartani magukat

苦の娑婆や花が開けばひらくとて

ku no saba ya hana ga hirakeba hiraku tote (1819)

fertő a világ

de nyílnak a virágok

csak azért is

闇より闇に入るや猫の恋

kuraki yori kuraki ni iru ya neko no koi (1818)

setét éjből ki
setét éjszakába el
– a bagzó macska

栗おちて一つ一つに夜の更る
kuri ochite hitotsu hitotsu ni yo no fukeru (1806)
hulló gesztenyék
le egyenként koppannak
éjszaka mélyén

栗とんで惣鶏のさはぎ哉
kuri tonde sōniwatori no sawagi kana (1824)
gesztenyék csapnak le
van kárálnivalója
minden tyúknak

黒組よ青よ茶色よ虫の鳴
kurogumi yo ao yo chairo yo mushi no naku (1815)
most a fekete
aztán a zöld s a barna
rovarok kórusa

草花をよけて居るや勝角力
kusabana wo yokete suwaru ya kachi sumō (1807)
vadvirágokat
óva guggol a szumó
birkózóbajnok

臭水の井戸の際より梅の花
kusa mizu no ido no kiwa yori ume no hana (1820)
a bűzölgő kút
káváját beborítják
a szilvavirágok

草餅や片手は犬を撫ながら
kusamochi ya katate wa inu wo nade nagara (1824)
csak fél kezemben
van sütemény – másikkal
kutyát simogatok

草の花菌のゆへに踏れけり
kusa no hana kinoko no yue ni fumare keru (1822)
eltaposott
vadvirágok – hála
a gombáknak

草の葉に半分見ゆる牡丹哉
kusa no ha ni hambun miyuru botan kana (1804)
alig bukkannak
termetes dudva közül
a bazsarózsa

草の葉にかくれんぼする蛙哉
kusa no ha ni kakurenbo suru kawazu kana (1813)
sűrű fű között
egyedül bújócskázik egy
levelibéka

草の葉に蚊のそら死をしたりけり
kusa no ha ni ka no sorajini [wo] shitari keru (1820)
menekülő szúnyog
halottnak tetteti magát
egy fűszál hegyén

草の葉の釘のとがるや秋の風
kusa no ha no kugi no togaru ya aki no kaze (1822)

metsző őszi szél
a fűszálak csorbáit
kiköszörüli

草の戸も子を持って聞夜の鶴
kusa no to mo ko wo motte kiku yoru no tsuru (1812)
karján kisgyerek
szalmakapuban esti
daruszót hallgat

鍬枕かまをまくらや夏の雨
kuwa makura kama wo makura ya natsu no ame (1824)
kapa és sarló
jó vánkos míg el nem áll
a nyári zápor

京人や日傘の陰の野酒盛り
kyōbito ya higasu no kage no no-sakamori (1820)
nagyvárosi nép
napernyő alatt meleg
rizsbort iszogat

けふからは日本の雁ぞ楽に寝よ
kyō kara wa nihon no kari zo raku ni ne yo (1812)
legyetek mától
japán ludak – maradjatok
veszteg itthon

けふこそは地獄の衆もお正月
kyō koso wa jigoku no shū mo o-shōgatsu (1820)
pokolfajzatok
újévet ünnepelnek
ma még ők is

けふもけふもかすんで暮らす小家哉
kyō mo kyō mo kasunde kurasu ko ie kana (é. n.)
ma is lám ma is
borongós köd borítja
kunyhómra fátylát

M

前の世によい種蒔て炬燵哉
mae no yo ni yoi tane maite kotatsu kana (1813)
volt életemben
jó magokat hinthettem
fűt a szenelőm

負菊の叱られて居る小隅哉
make kiku [no] shikararete iru kosumi kana (1818)
vesztes krizantém
büntetését tölti
egy sarokban

負てから大名の菊としられけり
makete kara daimyō no kiku to shirare keru (1817)
versenyt vesztettem
urunk krizantémja nyert
mily meglepetés

薪の山俵の山やはつ時雨
maki no yama tawara no yama ya hatsu shigure (1814)
tűzifa-hegyek
és szalmazsák hegyhátak
első tél-eső!

満月に夜なべ鳴や行々し

mangetsu ni yonabe wo naku ya gyōgyōshi (1825)

telihold fénynél

nádi poszáta cserreg

van éjjel munka

真直な小便穴や門の雪

massuguna shōben ana ya kado no yuki (1820)

kapunk mögött

valaki hóba hugyozott

szép sárga lyuk

真直や人のかまはぬ菊の花

massugu ya hito no kamawanu kiku no hana (1825)

krizantémvirág

szára sudár egyenes

ha békén hagyják

又ことし娑婆塞ぞよ草の家

mata kotoshi shaba-fusage zo yo kusa no ie (1806)

elmúlt még egy év

e förtelmes világban

szalmafüdél alatt

又むだに口明く鳥のまま子哉

mata muda ni kuchi aku tori no mamako kana (1820)

fióka csőre

hasztalan tátog ha

mostohagyerek

松蔭に寝てくふ六十よ州かな

matsu kage ni nete kū roku jū yoshū kana (1812)

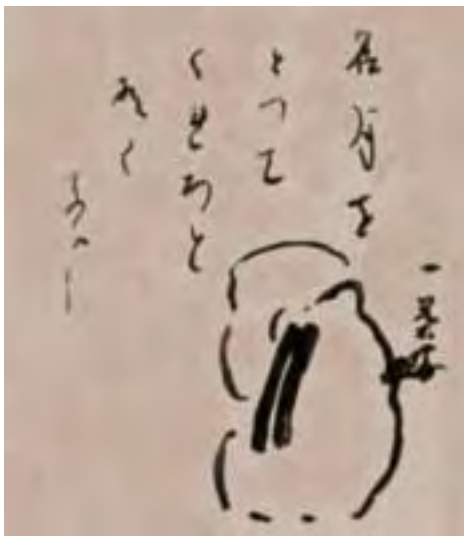
fenyőfák árnyán
nyújt szállást, vendégül lát
hatvan tartomány!

松の木に蛙も見るや宮角力
matsu no ki ni kawazu mo miru ya miya sumō (1823)
a fenyőfákról
figyelik a békák is
szumóbirkózás!

目出度さもちう位也おらが春
medetasa mo chū kurai nari oraga haru (1819)
boldog újévem
csak olyan átlagos
tavasznak tűnik

名月にけるりと立しかがし哉
meigetsu ni kerori to tatashi kagashi kana (1816)
szüreti holdfény
megőrzi hidegvérét
a madárijesztő

名月のあるが上にも玉火哉
meigetsu no aru ga ue ni mo tamabi kana (1819)
szüreti holdfényt
halvány homályba taszít
a tűzijáték

Issza önkarikatúrája alábbi haikujával

名月をにぎにぎしたる赤子哉

meigetsu wo nigigishitaru akago kana (1810)

totyogó gyerek

a szüreti teliholdat

el-elkapdossa

名月や仏のやうに膝をくみ

meigetsu ya hotoke no yō ni hiza wo kumi (é. n.)

szüreti holdfény

összefont lábakkal ülök

mint egy Buddha

名月や出家士諸商人

meigetsu ya shukke samurai shoakindo (1821)

aratáskor mind

holdat bámul: kalmárok

papok szamurájok

名月や藪蚊だらけの角田川

meigetsu ya yabu ka darake no sumida-gawa (1811)

szüreti holdfény
a Szumida-folyóra
tódul a szúnyog

目ざはりになれど隣の柳哉
mezawari ni naredo tonari [no] yanagi kana (1822)
bár eltakarja
a kilátást a szomszéd
fűzfája – sebj

御仏にかじり付たる藪蚊哉
mi-botoke ni kajiritsukitaru yabu ka kana (1820)
erdei szúnyog
beledöfné fullánkját
a kő-Buddhába

御仏の膝の上也蛇の衣
mi-botoke no hiza no ue nari hebi no kinu (1822)
Buddha ölére
bízta levett-vedlett
ruháját a kígyó

御仏の御鼻の先へつらら哉
mi-botoke no o-hana no saki e tsurara kana (1814)
magasztos Buddha
magasztos orrhegyéről
jégcsap csüng alá

御仏と一所に霞む天窓かな
mi-botoke to isshō ni kasumu atama kana (1821)
magam és Buddha
fejvesztettek lettünk
a sűrű ködben

みちのくの鬼住里も桜かな

michi no ku no oni sumu sato mo sakura kana (1814)

messzi tartomány

ily kísértetzugban is

cseresznye nyílik

身一つ是は朝寒夜寒哉

mi hitotsu kore wa asa-zamu yozamu kana (1816)

életem ennyi

hideg reggelek nyomán

hideg éjszakák

短夜を継たしてなく蛙哉

mijika yo wo tsugitashite naku kawazu kana (1808)

békák dala

összeférceli a kurta

nyáréjszakákat

身じろぎもならぬ塀より柳哉

mijirogi mo naranu hei yori yanagi kana (1804)

szomorúfűzfa

kerítés zárja körbe

nem csatangolhat

身の秋や月は無き月の月ながら

mi no aki ya tsuki wa mukizu no tsuki nagara (1823)

életemnek ősze

tökéletesen csak a

hold néz ki ma is

身の上の鐘としりつつ夕がすみ

mi no ue no kane to shiritsutsu yūgasumi (1820)

tudom a harang
elüti az életem
esti félhomály

餅つきをせがむ子もなし然りながら
mochi tsuki wo segamu ko mo nashi sari nagara (1821)
tésztát dagasztunk
de ki kérjen belőle
hol a gyerekünk?

紅葉たく人をじろじろ仏哉
momiji taku hito wo jiro-jiro hotoke kana (1811)
az őszi avart
égeti egy jóember
kő-Buddha bámul

門前や子どもの作る雪げ川
monzen ya kodo[mo] no tsukuru yukige kawa (1819)
gyerekek ássák
hólé-folyó medrét
kinn a kapuban

もたいなや昼寝して聞田うへ唄
motaina ya hirune shite kiku taue uta (é. n.)
el-elszundítok
szégyenszemre behallom
a rizsültető dalt

むだ雲やむだ山作る又作る
muda kumo ya muda yama tsukuru mata tsukuru (1813)
hiú fellegek
hiába tornyosultok
mindhiába

むだ草は露もむだ置したりけり
muda kusa wa tsuyu mo muda oku shitari keri (1821)
hiú fűszálon
hasztalan harmat – úgyis
minden hiába

麦に菜にてんてん舞の小てふ哉
mugi ni na ni ten-ten mai no ko chō kana (1814)
árpaföldről
zöldségkertre áttáncol
egy játszi lepke

紫の雲にいつ乗るにしの海
murasaki no kumo ni itsu noru nishi no umi (1812)
pirkadó felhők
nyugati tenger felé
mikor szállhatok?

虫なくやきのふは見へぬ壁の穴
mushi naku ya kinō wa mienu kabe no ana (1805)
cirpelés a falban
tegnap azt a lyukat
észre sem vettem

N

菜畠を通してくれる十夜哉
na-batake wo tōshite kureru jūya kana (1819)
téléji ima
hazafelé keresztül-
vágatok kertjén

鍋の尻ほしておく也雪の上

nabe no shiri hoshite oku nari yuki no ue (1817)

fenékkal az égnek

kondérok száradnak

frissen hullt havon

名所の月見てくらすかがし哉

nadokoro no tsuki mite kurasu kagashi kana (1821)

látni a holdat

éppen jó helyre állt a

madárijesztő

永の日を喰やくわずや池の亀

naga no hi wo kū ya kuwazu ya ike no kame (1812)

naphosszat hosszan

esznek pihennek esznek

tavi teknősök

長の日や沈香も焚かず屁もひらず

naga no hi ya jinkō mo takazu he mo hirazu (1823)

hosszú az a nap

mi füstillat és fingszag

között múlik el

流さるる蚕の蝶を秋の風

nagasaruru kaiko no chō wo aki no kaze (1815)

selyempilléket

könnyeden elragadó

őszi fuvallat

亡母や海見る度に見る度に

naki haha ya umi miru tabi ni miru tabi ni (1812)

ó halott anyám
mindig ha látom a tengert
mindig ha látom

鳴ながら虫の乗行浮木かな
naki nagara mushi no noriyuku ukigi kana (1822)
zeng zeng a tücsök
úszó gallyon utazik
el valahová

泣蔵や縛れながらよぶ螢
nakizō ya shibarare nagara yobu hotaru (1816)
kikötött gyerek
mécsbogarat szólongat
könnyei közül

なく烏門のつぎ穂を笑ふらん
naku karasu kado no tsugiho wo warauran (1807)
megnevetteti
a varjút az a vessző
mit beoltottam

鳴くな雁どこも旅寝の秋の月
naku na kari doko mo tabine no aki no tsuki (1817)
ne sírjátok ludak
ahol ragyog az őszi hold
akad szálláshely

なくな雁けふから我も旅人ぞ
naku na kari kyō kara ware mo tabibito zo (1816)
ne bánkódjatok
vadludak, alattatok
vándorlok mától

鳴な虫別るる恋はほしにさへ
naku na mushi wakaruru koi wa hoshi ni sae (1822)
csitt prücsök némulj!
elszakasztott szeretők
a csillagok is

なむなむと口を明たる蛙かな
namu namu to kuchi wo aketaru kawazu kana (1816)
lepcsés szájjal
dicsérik Amidát a
levelibékák

何事の一分別ぞかたつぶり
nanigoto no hitofunbetsu zo katatsumuri (1813)
tégy bármit csiga
mindent fontolj meg előbb
lassan okosan

何も無いが心安さよ涼しさよ
nanimonai ga kokoroyasusa yo suzushisa yo (1813)
több se kell, ha már
lecsillapodott a szív
üde a levegő

なの花にまぶれて来たり猫の恋
na no hana ni maburete kitari neko no koi (1813)
szutykos szőrére
kerti szirmok ragadtak
bagzik a macska

寝所見る程は卯の花月夜哉
nedoko miru hodo wa u no hana tsuki yo kana (1819)

hálószobámba
gyöngyvirágcserje vetít
derengő holdfényt

寝返りをするぞそこのけきりぎりす
negaeri wo suru zo soko noke kirigirisu (1816)
túloldalra
fordulok az ágyban
menj arrébb szöcske!

寝て起て大欠して猫の恋
nete okite ōakubi shite neko no koi (1817)
macskám fölébredt
ásít nyújtózik – bagzani
támadt kedve

鶏の抱かれて見たるぼたん哉
niwatori no dakarete mitaru botan kana (1819)
tojását kelti
a kotlós míg csodálja
a bazsarózsát

鶏の小首を曲げる夜寒哉
niwatori no kokubi wo mageru yozamu kana (1820)
kitekertem
egy csirke nyakát
zord az éjszaka

鶏のつつきとかすや門の雪
niwatori no tsutsuki tokasu ya kado no yuki (1825)
csipegető csirkék
elolvasztják a havat
a kapu körül

野仏の袖にかくれてきじの鳴

no-botoke no sode ni kakurete kiji no naku (1820)

fácán ríkoltoz

kő-Buddha köntösének

ujjába bújván

野仏の手に居へ給ふ蛙哉

no-botoke no te ni sue tamau kawazu kana (1824)

Buddha kőkezén

meghitten lapul egy

levelibéka

野大根酒呑どのに引れけり

no daikon sake nomi dono ni hikere keru (é. n.)

megittasultan

rízsbortól retkeket

ráncigál vadul

長閑さや垣間を覗く山の僧

nodokasa ya kakima wo nozoku yama no sō (é. n.)

tavaszi nyugalma

a sövényt hegyi szerzetes

szeme szúrja át

蚤噛んだ口でなむあみだ仏哉

nomi kanda kuchi de namu amida butsu kana (1817)

bolhát roppant és

„*Namu Amida Bucu*”t

mormol foga közt

蚤の跡それもわかきはうつくしき

nomi no ato sore mo wakaki wa utsukushiki (1813)

bolha csípte össze
de bársonyos bőrét
az is szépíti

蚤とぶや笑仏の御口へ
nomi tobu ya warai-botoke no ōkuchi e (1812)
bolha ugrott be
a Nevető Buddha
tátott szájába

のふなしはつみも又なし冬ごもり
nō nashi wa tsumi mo mata nashi fuyugomori (1819)
nem cselekszik jót
vétkezni sem vétkezik
téli magányban

のら猫が仏のひざを枕哉
nora neko ga hotoke no hiza wo makura kana (1812)
tanyasi macska
Buddha ölét képzei
vánkosának

のら猫の爪とぐ程や残る雪
nora neko no tsume togu hodo ya nokoru yuki (1822)
kóbor macska
feni karmát a hóra
utolsó kupac

盗人の見るともしらで冷し瓜
nusubito no miru to mo shirade [hiya]shi uri (1813)
tolvaj méreget
mit sem sejtő dinnyéket...
hűlnek a vízben

女房も見て居りにけり負角力
nyōbō mo mite iri ni keri make-zumō (1821)

vesztes birkózó
felesége is nézte
a bajnokságot

○, ○̄

おち栗や仏も笠をめして立
ochi-guri ya hotoke mo kasa wo meshite tatsu (1821)

gesztenye potyog
kő-Buddha feje is
nádkalap kéne

落栗や先へ鳥に拾はるる
ochi-guri ya saki e karasu ni hiowaruru (1818)

hullott gesztenyék
az első harapás
mindig a varjúé

おどる魚桶とおもふやおもはぬや
odoru uo oke to omou ya omowanu ya (1819)

halak szökdelnek
nem tudják hogy dézsában
úsznak vagy tudják?

大江戸や只四五文も薬喰
ōedo ya tada shi go mon mo kusuri-gui (1816)

hatalmas Edo
négy-öt garas egy adag
téli orvosság

小田の雁我通てもねめつける

oda no kari ware tōtte mo nemetsukeru (1812)

rizsföldi ludak

mindig megbámultok

ha arra járok

大菊の天窓張たるおち葉哉

ōgiku no atama haritaru ochiba kana (1812)

hulló falevél

arcul csap egy nagyfejű

krizantémot

大栗や旅人衆に拾はるる

ōguri ya tabibito shū ni hirowaruru (1816)

nagy szeműek a

gesztenyék, hát megáll az

utas, gyűjtöget

大栗や刺の中にも虫の住

ōguri ya toge no naka ni mo mushi no sumu (1817)

szelíd gesztenye

tüskés házad megosztod

egy csöpp féreggel?

大栗や我が仲間もいが天窓

ōguri ya ware ga nakama mo iga atama (1821)

nagy szem gesztenye

hasonlítok rád ugye

sörtés fejemmel

大栗や漸とれば虫の穴

ōguri ya yōyaku toreba mushi no ana (1813)

kínnal-keservvel
nagy szem gesztenyét téptem
féreg lika rajt!

大橋や鱧もちどのの跡の雁
ōhashi ya yarimochi dono no ato no kari (1810)
hosszú hídon
a vadász mögött lesben
egy vadliba

老けりな扇づかいの小ぜはしき
oi keru na ōgi-zukai no ko-zewashiki (1816)
ahogy öregszem
túlzásba viszem kissé
az önlegyezgetést

老の身や一汗入れて直ぐに又
oi no mi ya hito ase irete sugu ni mata (1813)
ez az öregség
egyik verejtékcsepp
a másik után

老の手や蠅を打さへ逃た跡
oi no te ya hae wo utsu sae nigeta ato (1821)
elszállt legyek
hílt helyét csapkodja
vénülő kezem

大犬をこそぐり起す柳哉
ōinu wo kosoguri okosu yanagi kana (1816)
nagydarab kutya
hátát megcirógatja
egy szomorúfűz

老牛も蠅はらふ尾は持にけり

oi ushi mo hae harau o wa mochi [ni] keri (1821)

a vén tehén is

fel van fegyverezve

légycsapó farokkal

御十夜は巾着切も月夜也

o-jūya wa kinchakukiri mo tsuki yo nari (1819)

tél... templom... ima

átmetszették erszényem

világít a hold

大かたは泥にひつつく桜哉

ōkata wa doro ni hittsuku sakura kana (1806)

oda kerül mind

sárba tiporva végül

cseresznye szirma

大釜の湯やたぎるらん亀の夢

ōkama no yu ya tagiruran kame no yume (1812)

óriás üstben

dühödten fortyog a víz

teknőc-rémálom

狼の糞を見てより草寒し

ōkami no kuso wo mite yori kusa samushi (1818)

künn a legelőn

farkas szarba botlottam

hideg borzongat

大川へ吹なぐられし桜哉

ōkawa e fuki nagurareshi sakura kana (1804)

a vizére fújt
cseresznyevirágokkal
elfut a folyó

大川へ風とばする美人哉
ōkawa e shirami tobasuru bijin kana (1817)
széles folyóba
pöcköli be tetveit
egy szépasszony

大毛虫蟻の地獄におちにけり
ō kemushi ari no jigoku ni ochi ni keri (1823)
jó kövér hernyó
a hangyaboly poklába
zuhant alá

重荷負ふ牛や頭につもる雪
omoni ou ushi ya atama ni tsumoru yuki (1820)
a tehén fején
súlyosbodó málha: hó
gyúlik halomba

おもしろう汗のしみたる浴衣哉
omoshirō ase no shimitaru yukata kana (1818)
milyen kellemes
lenge pamut köntösöm
csupa izzadtság

思ふ人の側へ割込む炬燵哉
omou hito no soba e warikomu kotatsu kana (1793)
bár szerettemhez
ülhetnék a tüzelő
tűzkatlan mellé

大猫のどさりと寝たる団扇哉

ōneko no dosari to netaru uchiwa kana (1816)

nagydarab macska

a legyezőmre hevert

szundikálni

御ひざに雀鳴也雪仏

on-hiza ni suzume naku nari yuki-botoke (1813)

hóember-Buddha

öleből mint fészkeből

veréb csicsereg

おのが家にこごんで這入る角力哉

ono[ga]ya ni kogon[de] hairu sumō kana (1825)

a küszöbömet

meggörnyedve lépi át

szumóbirkózó

おのづから頭の下たるぼたん哉

onozukara zu no sagaritaru botan kana (1818)

önkéntelen

lehajlik a fej előtted

ó bazsarózsa

大沼や一つ咲ても蓮の花

ōnuma ya hitotsu saite mo hasu no hana (1804)

irdatlan mocsár

de csak egyetlen lótosz

bimbója feslik

おれとして白眼くらする蛙かな

ore to shite niramikura suru kawazu kana (1819)

farkasszemet nézek
a levelibékával
nem mozdulhatok!

御盛りや草の庵ももりはじめ
osaga[ri] ya kusa no iori mo mori hajime (1819)
újévi eső
zsúptetőm is először
ázik be idén

おさな子や笑ふにつけて秋の暮
o[sa]nago ya warau ni tsukete aki no kure (1823)
gyereknevetés
csilingel a leszálló
ősz estében

大馬に尻こすらるる桜哉
ō uma ni shiri kosuraruru sakura kana (1818)
jókora kanca
dörgöli roppant farát
cseresznyeághoz

親分と見へて上座に鳴蛙
oyabun to miete jōza ni naku kawazu (1819)
vezérbékának
vélnéd amint fölugrik
brekegni a szószékre

親の親の其のおやののを更衣
oya no oya no sono oya no no wo koromogae (1824)
apám apjának
apja is ezt viselte
nyári köntösöm

R

らくらくと寝て咲にけり名無菊

raku-raku to nete saki ni keri na nashi kiku (1819)

békében nyugszik

elvirágzott krizantém

neve nem ismert

六道の辻に立けりかれ尾花

roku dō no tsuji ni tachi keri kare obana (1819)

hatfelé visz út

a kereszteződésben

elfakult fűben

老僧が団扇につかふ一葉哉

rōsō ga uchiwa [ni] tsukau hito ha kana (1825)

öreg szerzetes

császárfa levelével

legyezi magát

留主にするぞ恋して遊べ庵の蠅

rusu ni suru zo koi shite asobe io no hae (1815)

kunyhóm legyei

csintalankodjatok csak

mindjárt megjövök

留主寺にせい出してさく桜哉

rusu tera ni seidashite saku sakura kana (1815)

elhagyott templom

serényen virágzanak

cseresznyefái

S

淋しさに飯をくふ也秋の風

sabishisa ni meshi wo kû nari aki no kaze (1825)

rizst falatozgat

csak pálcázza magában

zúg az őszi szél

西方は極楽道よかれのほら

saihō wa gokuraku [michi] yo karenō hara (1819)

napnyugatra hol

Buddha Paradicsoma

letarlott mezők

盃に蚤およぐぞよおよぐぞよ

sakazuki ni nomi oyogu [zo]yo oyogu [zo]yo (1811)

szakés csészében

egy bolha úszik úszik

a rizsborban

酒尽て真の座に付月見哉

sake tsukite shin no za ni tsuku tsukimi kana (1819)

megittuk a bort

nekiveselkedhetünk

holdat bámulni

咲ぼたん一日雀鳴にけり

saku botan ichi nichi suzume naki ni keri (1809)

kinyílott végre

a bazsarózsavirág

veréb csiripeli

咲花も此世の蓮は magari けり
saku hana mo kono yo no hasu wa magari keri (1819)
világunkban
görbednek a lótoszok
már virágjukban

さく蓮下水のおち所
saku harasu gesui gesui no ochi dokoro (1822)
lótusz virágzik
a kanális elfolyó
mocsadékában

桜へと見えてじんじんばしより哉
sakura e to miete jin-jin bashiyori kana (1818)
felgyűrt köpenyben
cseresznyét meggy szemlélni
bámész vénember

五月雨も中休みぞよ今日は
samidare mo nakayasumi zo yo konnichi wa (1819)
ötödik havi
esőzés – szabadnapot
vett ki mára

士の供を連たる御犬哉
samurai no tomo wo tsuretaru o-inu kana (1818)
üdvözöljük a
szamuráj csatlósai közt
Eb uraságot!

笹の家や雛の顔へ草の雨
sasa no ya ya hiina no kao e kusa no ame (1814)
zsúpfedeles ház

esőcseppek peregnek

a baba arcán

笹粽猫が上手にほどく也

sasa chimaki neko ga jyōzu ni hodoku nari (1822)

bambuszlevélben

rizsgombóc – a macska élből

kihajtogatja

笹葉の春雨なめる鼠哉

sasappa no harusame nameru nezumi kana (1818)

bambuszlevélről

tavaszi esővizet

lefetyel az egér

里犬の尿をかけけり菊の花

sato inu no bari wo kake keru kiku no hana (1807)

falusi kutya

krizantémvirágokat

locsolgat

里の子が犬に付たるさ苗哉

sato no ko ga inu ni tsuketaru sanae kana (1816)

parasztgyerek

rizspalántát ültet

a kutya hátába

狭くともいざ飛習へ庵の蚤

semaku to mo iza tobinarae io no nomi (1814)

nem nagy a kunyhóm

hát beugrálhatjátok

virgonc bolháim

先住のつけわたり也かんこ鳥
senjū no tsukewatari nari kankodori (1815)

kakukkmadarát
házunk régi lakója
itt felejtette

線香の火でたばこ吹くすすみかな
senkō no hi de [ta]bako fuku suzumi kana (1819)

hűvös huzatban
füstölőpálcikával
gyűjtök pipára

千年もけふ一日か鶴のなく
sennen mo kyō ichi nichi ka tsuru no naku (1812)

ezer éve már
vagy dalodat ma zenged
először daru?

摂待の茶にさへ笑ひむすめ哉
settai no cha ni sae warai musume kana (1823)

csitri leánykát
a templomi tea is
megkacagtatja

せはしさを人にうつすな時鳥
sewashisa wo hito ni utsusuna hototogisu (1813)

hajaj remélem
sürgésed nem ragályos
kakukkmadár

芝栗のえむといふ日もなかりけり
shibaguri no emu to iu hi mo nakari keri (1809)

kis gesztenyeszem
nem jött el a végnapod
szét ne repedj még!

芝栗や馬のばりしてうつくしき
shibaguri ya uma no bari shite utsukushiki (1806)
ló pisálta le
a poros gesztenyéket
újra fénylenek

柴門や足にからまる雀の子
shiba no to ya ashi ni karamaru suzume no ko (1815)
kunyhóm körül
verébfiókák láb alatt
ugrabugrálnak

柴門や錠のかはりのかたつぶり
shiba no to ya jō no kawari no katatsuburi (1815)
sövénycapumra
került végre retesz is
egy kerti csiga

しばらくは湖も一っぱいの玉火哉
shibaraku [wa] umi mo ippai no tamabi kana (é. n.)
egy villanással
a tavat tűzijáték-
fény tölti tele

渋い所母が喰けり山の柿
shibu[i] toko haha ga kui keru yama no kaki (1820)
datolyaszilva
a hegyről – fanyar felét
anya eszi meg

叱られて又疲うの入にけり
shikararete mata tsukare u no iri ni keri (1816)
leszidás után
a fáradt kormoránok
újra lebuknak

しなのちや雪が消れば蚊がさはぐ
shinano ji ya yuki ga kiereba ka ga sawagu (1813)
elolvadt végre
Sinano útjain a hó
már száll a szúnyog

死迄もだまり返って小田の雁
shinu made mo damari kaete oda no kari (1812)
rizsföldi ludak
visszatérnek szelíden
mindhalálig

白菊に拙き手水かかる也
shira-giku ni tsutanaki chōzu kakaru nari (1804)
fehér krizantém
kézmosó vizemmel
lefröcskölöm

白露の玉ふみかくなきりぎりす
shira tsuyu no tama fumika[ku] na kirigirisu (1816)
harmatcsöpp gyöngyét
szét ne loccsantsd szöcske
csak óvatosan!

白菊のつんと立たる土用哉
shiro kiku no tsunto tachitaru doyō kana (1822)

fehér krizantém
bár hervasztó a hőség
fenn hordja fejét

白妙の山も候きくの花
shirotae no yama mo sōrō kiku no hana (1822)
mint a havasok
hófehér süveges
krizantémok

汁のみの足に咲けり菊の花
shiru no mi no tashi ni saki keru kiku no hana (1821)
kivirágoztak
mehetnek is levesbe
a krizantémok

小便の香も通ひけり菊の花
shōben no ka mo kayoi keru kiku no hana (1814)
húgyszagban is
krizantém virágjai
csak illatozzatok

小便の滝を見せうぞ来よ螢
shōben no taki wo mishō zo ko yo hotaru (1815)
tüstént meglátod
vizeletzuhatagom
szentjánosbogár

生涯に二番とはなき負たきく
shōgai ni ni ban to wa naki maketa kiku (1814)
az életben
nincs második helyezés
vesztes krizantém

僧正の天窓で折し氷柱哉

sōjō no atama de orishi tsurara kana (1816)

emelt fejével

méltóságos pap törti

a jégcsapokat

草庵にもどれば蠅ももどりけり

sōan ni modoreba hae mo modori keru (1824)

hazaértem

zsúptetős kunyhómba

sarkamban a legyek

草家は蚤蚊に借て寝たりけり

sōan wa nomi ka ni karite netari keru (1814)

bolhák szúnyogok

kunyhómat kölcsönkérem

hadd aludjak el

僧正の頭の上や蠅つるむ

sōjō no atama no ue ya hae tsurumu (1825)

méltóságos pap

tarra borotvált fején

legyek párzanak

其声で一つおどれよなく蛙

sono koe de hitotsu odore yo naku kawazu (1819)

ha már énekelsz

táncra is perdülhetnél

levelibéka

十露盤にあごつつ張って昼寝哉

soroban ni ago tsuppatte hirune kana (1821)

szorobánjára
támasztja állát – itt a
pihenőidő

そっと鳴け隣は武士ぞ時鳥
sotto nake tonari wa bushi zo hototogisu (é. n.)
csak halkan-halkan
a szomszédban szamuráj
lakik kakukk!

炭の火や旦の祝儀の咳ばらひ
sumi no hi ya asa no shūgi no sekibarai (1819)
faszénnel fűtök
köhögéssel köszöntöm
a füstös reggelt

隅の蜘蛛案じな煤はとらぬぞよ
sumi no kumo anjina susu wa toranu zo yo (1821)
ne ijedj meg pók
ritkán állok neki a
takarításnak

角力になると祝ふ親のこころ哉
sumō [ni] naru to iwau oya no kokoro kana (1824)
szumóbirkózó
lesz a fiunkból – már most
büszkék a szülék

すすけ紙まま子の風としられけり
susuke kami mamako no tako to shirare keri (1822)
papírsárkánya
piszkos papírból készült
mostohagyermek

涼風の吹木へ縛る我子哉

suzukaze no fuku ki e shibaru waga ko kana (1816)

fához kötöttük

hol hús szellő fújdogál

vásott gyermekem

雀の子そこのけそこのけ御馬が通る

suzume no ko soko noke soko noke o-uma ga tōru (1819)

verébfiók hé

takarodj el az útból

itt vonul Ló úr!

雀らよ小便無用古衾

suzume-ra yo shōben muyō furu fusuma (1814)

verebek ejnye

le ne szarjátok öreg

téli paplanom!

雀らも真似してとぶや渡り鳥

suzumera mo mane shite tobu ya watari-dori (1822)

utánzó veréb

egy vándormadár-csapat

mellé csapódik

涼しさにぶらぶら地獄巡り哉

suzushisa ni bura-bura jigoku meguri kana (1811)

nyári hűvösben

ereszkedek utamon

a pokol felé

T

旅人の悪口す也初時雨

tabibito no waru-guchi su nari hatsu shigure (1818)

a vándor száján

átok buzog elő

első tél-eső

只一ツ耳際に蚊の羽かぜ哉

tada hitotsu mimi-giwa ni ka no hakaze kana (1793)

egy szem szúnyog

fülem mellett zümmögve

csapja a szelet

只居ればおるとて雪の降にけり

tada o[re]ba oru tote yuki no furi ni keri (1805)

alig létezem

ebben a hóhullásban

érezem hogy vagyok

たがたがと枯恥かくな乱れ菊

taga-taga to kare haji kaku na midare-giku (1820)

nem kell szégyellned

te bizony dülöngélsz

öreg krizantém

高枝や渋柿一つなつかしき

taka eda ya shibugaki hitotsu natsukashiki (1816)

magas ág hegyén

régi időket idéz

egy fanyar hurma

竹林是も丸きはなかりけり

takebayashi kore mo maruki wa nakari keri (1812)

bambuszliget
ez sem, a világon semmi sem
tökéletes

筍の面かく猫の影法師
takenoko no tsura kaku neko no kagebōshi (1821)
macska árnyéka
aligha karmolja meg
a bambusz rügyét

風の糸引とらまへて寝る子哉
tako no ito hikitoramaete neru ko kana (1822)
kezében zsineg
álmában sárkányt ereget
a kisgyerek

焚くほどは風がくれたるおち葉哉
ta[ku] hodo wa kaze ga kuretaru ochiba kana (1815)
(Vö. Basó: szélvihar sodor zörgő avart kapumhoz főzhessek teát
Vö. Rjókan: összefú a szél elég hullott levelet hogy tüzet rakjak)
gyűjthatok tüzet
elég száraz levelet
hord ide a szél

七夕に明渡す也留主の庵
tanabata ni akewatasu nari rusu no io (1823)
tanabata-éj
senki sincs a konyhómban
mulatni mentünk

田の人の日除になるや雲の峰
ta no hito no hiyoke ni naru ya kumo no mine (1822)

rizsültetőknek
csak a gomolygó felhők
adnak árnyékot

たのもしや棚の蚕も喰盛り
tanomoshi ya tana no kaiko mo kui-zakari (1818)
ígéretes nesz
a tálcán selyemhernyók
tömik magukat

たしなめよ口がすぐるぞ行々し
tashiname yo kuchi ga suguru zo gyōgyōshi (1817)
gátlástalanul
kitátod a szádat
nádi poszáta

てんてんに遠夕立の目利哉
ten-den ni tō yūdachi no mekiki kana (1816)
távol vihar dúl
minden nézőjének
van véleménye

天からでも降たるやうに桜哉
ten kara demo futtaru yō ni sakura kana (1812)
mintha a Mennyből
szállingóznának alá
cseresznyeszirmok

掌へはらはら雪の降りにけり
tenohira e hara-hara yuki no furi [ni] keri (1812)
égnek fordított
tenyeremre hópelyhek
szállingóznak

とべよ蚤同じ事なら蓮の上

tobe yo nomi onaji koto nara hasu no ue (1819)

ha ugrasz bolha

miért ne ugranál rá

a lótoszvirágra?

蜻蛉も起てはたらく夜川哉

tombō mo okite hataraku yo kawa kana (1814)

a szitakötő

serken – éji folyóra

munkába indul

蜻蛉の寝所したるかがし哉

tombō no ne-dokoro shitaru kagashi kana (1816)

szitakötő

egy madárijesztőre

szállt le aludni

隣から連小便や夜の雪

tonari kara tsure shōben ya yoru no yuki (1825)

úgy estefelé

szomszédoddal együtt

hugyozunk a hóba

としよれば煤け扇もたのみ哉

toshiyoreba susuke ōgi mo tanomi kana (1818)

öregembernek

szutykos papírlegyező

is jól szolgál

としよりと見くびって蚤逃ぬぞよ

toshiyori [to] mikubitte nomi nigenu zo yo (1825)

öreg vagyok már
bolháim gond nélkül
elmenekülnek

遠山が目玉にうつるとんぼ哉
tōyama ga medama ni utsuru tombo kana (1820)
a messzi bércek
szitakötő szeméből
verődnek vissza

乙鳥の泥口ぬぐふぼたん哉
tsubakura [no] doro-guchi nuguu botan kana (1825)
sáros kis csőrét
bazsarózsasziromba
törli a fecske

杖になる小竹もわか葉盛り哉
tsue ni naru ko take mo wakaba sakari keri (1824)
virágkorodban
lett vándorbot belőled
ifjú bambusz

辻仏守り給ふや麦一穂
tsuji-botoke mamori tamau ya mugi hito ho (1816)
útszéli Buddha
egy árva árpakalászt
vett védelmébe

月花や四十九のむだ歩き
tsuki hana ya shi jūku nen no muda aruki (1811)
hold és virágok!
negyvenkilenc év gyaloglás
mindhiába

作らるる菊から先へ枯れにけり
tsukuraruru kiku kara saki e kare ni keri (1820)
a természet
krizantém hervad el
leghamarabb

作りながらわらぢ売なり木下闇
tsukuri nagara waraji uru nari ko shita yami (1821)
árnyékos fa alatt
gyékénybocskort fonogatsz
közben árulod is

つくづくとぼたんの上の蛙哉
tsuku-zuku to botan no ue no kawazu kana (1825)
mestermutatvány
bazsarózsa csúcsára
hágott a béka

露ちるや地獄の種をけふもまく
tsuyu chiru ya jigoku no tane wo kyō mo maku (1814)
hulló harmatcsepp
ma is szerteszórja a
pokol magvait

露の世の露の中にてけんくわ哉
tsuyu no yo no tsuyu no naka nite kenka kana (1810)
e harmatvilág
harmatcseppjei között
csak veszekedünk

露の世は得心ながらさりながら
tsuyu no yo wa tokushin nagara sari nagara (1817)

csak egy csepp harmat
harmatcsepp az egész világ
mégis más... mégis

U

鶯がさくさく歩く紅葉哉

uguisu ga saku-saku aruku momiji kana (1809)

fülemüle ripp-ropp
peckesen lépdél hullott
falevélen

鶯も水を浴せてみそぎ哉

uguisu mo mizu wo abisete misogi kana (é. n.)

szent vízmedence
a csalogány is tiszteli
jót csapkod benne

鶯の兄弟連れか同じ声

uguisu no kyōdai zure ka onaji koe (1819)

egy a füttyötök
csattogó csalogányok
mind ikrek vagytok?

鶯の目利してなくわが家哉

uguisu no mekiki shite naku waga ya kana (1819)

kicsinyli házam
a fanyalgó csalogány
és lecsattogja

鶯の名代になく雀かな

uguisu no myōdai ni naku suzume kana (1822)

csalogány helyett
beugró énekművész
egy veréb lép fel

鶯の寝所になれとつぎ穂哉
uguisu no nedoko ni nare to tsugiho kana (1808)
éji csalogány
alvóhelynek nézte ki
oltott vesszőmet

鶯は籠で聞かよ閑古鳥
uguisu wa kago de kiku ka yo kankodori (1822)
rab fülemüle
kalitkában hallod-e
ha szól a kakukk?

鶯やあきらめのよい籠の声
uguisu ya a[kij]rame no yoi kago no koe (1821)
a fülemüle
megbékélt a sorssal
kalitban dalol

鶯や雨だらけなる朝の声
uguisu ya ame darake naru asa no koe (1815)
a fülemüle
hajnali hangját eső
áztatta át

鶯や泥足ぬぐふ梅の花
uguisu ya doro ashi nuguu ume no hana (1814)
sáros lábát
szilvavirágba törli
a fülemüle

鶯や御前へ出ても同じ声

uguisu ya gozen e dete mo onaji koe (1824)

fülemüle ó

a császárnak is ugyanazt

a dalt énekli

鶯やたばこけぶりもかまはずに

uguisu ya tabako kemuri mo kamawazu ni (1817)

csalogány csattog

csöppet sem zavarja

a pipánk füstje

鶯よ何百鳴いた飯前に

uguisu yo nan-byaku naita meshimae ni (1815)

hej fülemüle

hány száz dalt énekelsz

még evés előtt?

鶯よ咽がかはかば角田川

uguisu yo nodo ga kawakaba sumida-gawa (1816)

csalogány

ha kiszáradt a torkod

ott a Szumida-folyó

うかれ猫どの面さげて又来たぞ

ukare [neko] dono tsura sagete mata kita zo (1816)

szerelmes macska

szégyentelen pofával

somfordál haza

馬蠅の遊び所也きくの花

uma-bae no asobi toko nari kiku no hana (1813)

ez itt bizony a
bögölyök birodalma
krizantémvirág

馬喰し虻が逃行蓮の花
uma kuishi [abu] ga nigeyuku hasu no hana (1810)
lovakat csipked
majd lótoszok közt keres
menedéket a bögöly

馬の屁に吹とばされし螢哉
uma no he ni fuki-tobasareshi hotaru kana (1823)
a ló messzire
szellentette a szent-
jánosbogárkát

馬の屁の真風下やせつき候
uma no he no makkaza shimo ya sekkizoro (1824)
lovam farától
büdösen fúj az alszél
itt az év vége

馬の背の幣に先吹春の風
uma no se no nusa ni mazu fuku haru no kaze (1814)
ló papírdíszei
elsőként érzik meg a
tavaszi szellőt

生れでて蝶は遊ぶを仕事哉
umaredete chō wa aso[bu] wo shigoto kana (1821)
amint megszületik
a pillangó dolga
már csak a játék

梅の花庵の鬼門に立りけり

ume no hana io no kimon ni tatari keri (1818)

zöldbarackfa

kunyhóm balszerencsés fele

mellett virágzik

梅が香や小藪の中も正一位

ume ga ka yak o yabu no naka mo sei ichi-i (1819)

szerény cserjésben

a szilvavirág illat

első osztályú

梅の花ここを盗めとさす月か

ume no hana koko wo nusume to sasu tsuki ka (1819)

biztatón ragyogsz

a szilvavirágot jaj

leszakajtsam, hold?

梅咲けど湯桁は水で流れけり

ume sakedo yugeta wa mizu de nagare keri (1822)

szilva virágzik

forró fürdőkadakból

túlcsordul a víz

産みさうな腹をかかえて鳴蛙

umisōna hara wo kakaete naku kawazu (1820)

ekkorá pocakkal

hippre-hoppra szülni fogsz

brekegő békám

鶺鴒の真似を鶺鴒より巧者な子供哉

u no mane wo u yori kōsha-na kodomo kana (1819)

túlszárnyalja
egy gyerek a kormoránt
oly jól mímeli

うら口や曲げ小便もはつ氷
uraguchi ya mage shōben mo hatsu kōri (1815)
hátsó kapualj
pisálással irkállok
a szűz jégre

うら壁やしがみ付たる貧乏雪
ura kabe ya shigami tsuketaru bimbō yuki (1817)
nyomorult hó
kunyhóm hátsó falának
támaszkodott

うら門のひとりでに明く日永哉
ura kado no hitori de ni aku hi naga kana (1807)
a hátsó kapu
csak úgy magától kinyílt
hosszú lesz a nap

売馬の親かへり見る秋の雨
uri uma no oya kaeri miru aki no ame (1804)
eladott csikó
visszanéz az anyjára
ősz eső hull

牛もうもうもうと霧から出たりけり
ushi mō mō mō to kiri kara detari keru (1816)
bús *mú!*-kat bögve
szürke tehén a ködből
ki-kigomolyog

牛のやうなる蜂のなくぼたん哉
ushi no yōnaru hashi no naku botan kana (1813)
tehenek bōgnek
méhek zümmögnek – no és
a bazsarózsák?

うつくしやしょうじの穴の天の川
utsukushi ya shōji no ana no ama [no] kawa (1813)
ablakpapírom
kihasadt – mily gyönyörű
az Égi Folyó!

W

我星はどこに旅寝や天の川
waga hoshi wa doko ni tabine ya ama no kawa (1803)
tejút-tévesztett
csillagom, hová tűnt megint
e nyárestén?

我庵は草も夏瘦したりけり
waga io wa kusa mo natsuyase shitari keru (1816)
nyári kopárság
kunyhóm körül idén a
fű is levéznuult

我庵や貧乏がくしの雪とける
waga io ya bimbō gakushi no yuki tokeru (1815)
nyomorult kunyhóm
hótakarója olvad
nem rejtőzködhet

我庵や小川をかりて冷し瓜

waga io ya kogawa wo karite hiyashi uri (1815)

kunyhóm közélén

lehúti dinnyéimet

a hűvös patak

我庵や用ありそうな来る蛙

waga io ya yō ari sōna kuru kawazu (1816)

kunyhómba

sürgős tennivalóval

béka érkezett

我門へしらなんで這入る蛙哉

waga kado e shiranande hairu kawazu kana (1816)

maga se tudja

kapun ki-be jár-e

a levelibéka

我が門に来て瘦雁と成にけり

waga kado ni kite yase kari to nari ni keru (1815)

addig koldultok

kapumnál buta libák

míg le nem fogytok

我門にとしとり給へ雪仏

waga kado ni toshitori tamae yuki-botoke (1813)

megöregedni

kapumban méltóztatik

hóember-Buddha?

我菊や形にもふりにもかまはずに

waga kiku ya nari ni mo furi ni mo kamawazu ni (1815)

az én Kikum
krizantémom csöppet sem
ad a módira

我恋は夜ごとごとの湯婆哉
waga koi wa yoru goto-goto no tampo kana (1822)
szerelmi légyott
a lábmelegítőmmel
egész éjszaka

我里はどうかすんでもいびつ也
waga sato wa dō kasunde mo ibitsu nari (1814)
bár ködbeborult
falum rendje így is az
összevisszaság

我袖を親とたのむか逃ぼたる
waga sode wo oya to tanomu ka nige-botaru (1819)
szülédnek véled
köntösöm lengő ujját
szentjánosbogár

我宿は口で吹ても出る蚊哉
waga yado wa kuchi de fuite mo deru ka kana (1816)
ez az én lakom
lélegzeni is szúnyogot
lélegzem ki

我雪も連に頼むぞ千曲川
waga yuki mo tsure ni tanomu zo chikuma kawa (1815)
az én havam is
Csikuma-folyó árja
folyatja tova

わんぱくや縛れながら夕涼
wanpaku ya shibare nagara yūsuzumi (1816)
a komisz kölke
kikötve is élvezi
a hűvös estét

わらづとや田舎納豆いなか菊
warazuto ya inaka nattō to inaka kiku (1824)
szalmába csavart
falusi kovászos szója
gyógykrizantémával!

我と来てあそぶや親のない雀
ware to kite asobu ya oya no nai suzume (1814)
anyátlan veréb
hadd legyek játszótársad
én is gyászolok

我を見てにがひ顔する蛙哉
ware wo mite nigai-gao suru kawazu kana (1808)
végigmustrál és
pofákat vág rám egy
levelibéka

わるびれな野に伏とても短夜ぞ
warubire na no ni fusu totemo mijika yo zo (1815)
semmitől se félj!
ha kinn alszol a mezőn
rövid a nyáréj

綿きせて十程若し菊の花
wata kisete ju hodo wakashi kiku no hana (1820)

fázós krizantém
betakarok vagy tízet
vászonrongyokkal

Y

藪超の乞食笛よ鶯よ
yabu goshi no kojiki fue yo uguisu yo (1818)

fák közt foszlányok
koldus fuvolaszó és
fülemüledal

藪蔭の乞食村もころもがへ
yabu kage no kojiki mura mo koromogae (1812)

a sötét nyomor-
negyed is átöltözik
nyári gúnyákba

山伏が気に喰ぬやら行く螢
yamabushi ga ki ni kuwanu yara yuku hotaru (1810)

hegyi remete
elszálló fénybogárnak
sincsen ínyére

山寺や茶の子のあんも菊の花
yamadera ya cha no ko no an mo kiku no hana (1818)

hegyi templomban
a teasütemény is
krizantém-mintás

山寺や祖師のゆるしの猫の恋
yamadera ya soshi no yurushi no neko no koi (1817)

hegyi kolostor
malaszttal teljes hévvel
macskák bagzanak

山寺や雪の底なる鐘の声
yamadera ya yuki no soko naru kane no koe (1790)
hegyi templom
hótakaróba merült
harangja hangja

山かげの一軒家さへおどり哉
yama kage no ikken-ya sae odori kana (1804)
magányos háznál
hegy-árnyékban járják az
ünnepi táncot

山雲や赤は牡丹の花の雲
yama kumo ya aka wa botan no hana no kumo (1825)
hegyi fellegek
az a pirosuló felhő
bazsarózsarét

山水に米を搗かせて昼寝哉
yama mizu ni kome wo tsukasete hirune kana (1823)
hegyi ér hajtja
a malmot, hántolja rizsünk
délben is alszom

山の月花ぬす人をてらし給ふ
yama no tsuki hana nusubito wo terashi tamau (1819)
hegyi hold fénye
a virágtolvajnak is
éppúgy világol

山里は小便所も花の哉

yama-zato wa shōbenjo mo hanano kana (1816)

hegyi falu

vizelde-helyük is

virágmező

家の峰や鳥が仕わざの麦いく穂

ya no mine ya tori ga shiwaza no mugi iku ho (1825)

zsúpfedelemre

hány árpakalászt hoznak

még a madarak?

やれ打な蠅が手をすり足をする

yare utsuna hae ga te wo suri ashi wo suru (1821)

ne bántsd a legyet

kezeit-lábát tördeli

hozzád esedez

瘦蛙まけるな一茶是に有り

yasegaeru makeru na issa kore ni ari (1816)

nyeszlett kis béka

viaskodj a végsőkig

Issza veled van

瘦庭にやせぼたんではなかりけり

yase niwa ni yase botan dewa nakari keri (1821)

szánalmas kertben

csöppet sem szánni valók

a bazsarózsák

瘦土にぼつぼつ菊の咲にけり

yase tsuchi ni botsu-botsu kiku no saki ni keri (1804)

sivár a vidék
ímmel-ámmal virágzanak
a krizantémok

やよ風這へ這へ春の行方へ
yayo shirami hae-hae haru no yuku kata e (1814)
hé piszkos tetvek
eredjetek nyomába
a múltó tavasznak

世がよくばも一つ留れ飯の蠅
yo ga yokuba mo hitotsu tomare meshi no hae (1819)
mert ez jó világ
lakmározhat még egy légy
a főtt rizsemen

汚れ猫それでも妻は持ちにけり
yogore neko sore demo tsuma wa mochi ni keri (1820)
mocskos egy macska
úgy igaz de van néki
élete párja

宵々に見べりもするか炭俵
yoi-yoi ni miberi mo suru ka sumidawara (1805)
minden estével
még lejjebb rogyadozik
a szeneszsákom

夜に入れば直したくなるつぎ穂哉
yo ni ireba naoshitaku naru tsugiho kana (1808)
jöszte már este!
oltanivaló ágból
mind kifogytam

夕立を鐘の下から見たりけり
yūdachi wo kane no shita kara mitari keri (1815)
felhőszakadás
a templom nagyharangja
alól fürkészem

夕立や裸で乗しはだか馬
yūdachi ya hadaka de norishi hadaka uma (1825)
nyári zivatar
csupaszon lovagolok
csupasz lovamon

茹栗と一所に終るはなし哉
yude-guri to issō ni owaru hanashi kana (1816)
elszemeztük
a főtt gesztenyét, szónak
is végét szegjük

夕顔の花で漬かむ娘かな
yūgao no hana de hana kamu musume kana (1812)
kislány az orrát
tökvirág kelyhébe fújja
nem fordulok el

夕暮や馬糞の手をも菊でふく
yūgure ya ma-guso no te wo mo kiku de fuku (1813)
rám esteledett
krizantéma törlöm
lószaros kezem

湯入衆の頭かぞへる小てふ哉
yu iri shū no atama kazoeru ko chō kana (1816)

forró kád fölött
fürdőző főket számlál
dolgos kis lepke

夕陰や下手が植ても苔の花
yūkage ya heta ga uete mo koke no hana (1821)
esteli árnyak
még a lomha moha is
kivirágzott

雪解や貧乏町の瘦せ子達
yuki-doke ya bimbō machi no yase kodachi (1818)
elolvadt a hó
keskeny sikátorokban
cingár gyerekek

雪の日や字を書習ふ盆の灰
yuki no hi ya ji wo kakinarau bon [no] hai (1817)
havas téli nap
tűzhely hűlt hamujába
szépírást rovok

雪とけて村一ぱいの子ども哉
yuki tokete mura ippai no kodomo kana (1814)
elolvadt a hó
és a falut gyerekek
árasztották el

湯も浴て仏おがんで桜かな
yu mo abite hotoke ogande sakura kana (1815)
egy forró fürdő
fohászkodás Buddhához
cseresznyevirág

ゆさゆさと春が行ぞよのべの草

yusa-yusa to haru ga yuku zo yo nobe no kusa (1811)

suhog-susog

talán búcsút int a fű

múló tavasznak

夕過や桜の下に小言いふ

yū sugi ya sakura no shita ni kogoto iu (1806)

hosszú volt az éj

cseresznyevirág alatt

csak veszekedtünk

夕涼に笠忘れけり後の宿

yūsuzu ni kasa wasure keri ato no yado (1821)

hűvös az este

nádkalapom ott maradt

volt szállásomon

夕燕我には翌のあてはなき

yūsubame ware ni wa asu no ate wa naki (1807)

ó esti fecskék

reménytelen holnapom

viszi szárnyatok

ゆうぜんとして山を見る蛙哉

yūzen to shite yama wo miru kawazu kana (1813)

elmélyedéssel

szemléli a hegyet egy

levelibéka

夕月や鍋の中にて鳴田にし

yūzuki ya nabe no naka nite naku tanishi (é. n.)

holdas éjszaka
tavi csigák szipognak
kondérban főve

夕月や大肌ぬいでかたつぶり
yūzuki ya ōhada nuide katatsuburi (1813)
holdvilágnál
mész meztelen kebel
sikamlós csiga

夕月や涼がてらの墓参
yūzuki ya suzumi gatera no hakamairi (1815)
esteli holdfény
sírokat látogatok
hogy felfrissüljek

Z

造作なく作り直すや雲の峰
zōsa naku tsukurinaosu ya kumo no mine (1822)
tornyosuló
fellegek könnyedén
újjáépülnek

Issza saját ecsetírása haikuival

Issza japánul és angolul:

[The Complete haiku of Issa]: <http://www.janis.or.jp/users/kyodoshi/issaku.htm>

Haiku of Kobayashi Issa by David G. Lanoue: <http://haikuguy.com/issa>

Issza magyarul:

Bakos Ferenc, Barczikay Zoltán, Bozsik Péter, Cseh Károly, Deák László, Dombrády S Géza & Szende Tamás, Faludy György, Gergely László, Greguss Sándor, Hamvas Béla, Horváth Ödön, Kányádi Sándor, Képes Géza, Kosztolányi Dezső, Kulcsár F Imre, Legény Enikő, Miklós Pál, Naschitz Frigyes, Pető Tóth Károly, Pohl László, Rácz István, Szabolcsi Erzsébet, Tandori Dezső, Végh József, Veres Andrea, Zanin Csaba műfordításai nagyrészt olvashatók a <http://terebess.hu/haiku/koltok/issa.html> internetes oldalon.

Issza kézírása és rajzai:

<http://terebess.hu/english/haiku/Kobayashi-Issa.pdf>